

ETI

UTRIIP

● Glasilo koncerna ETI, letnik XXXII, julij 2012, številka 2

ISSN 1580-4879

ISO 9001
BUREAU VERITAS
Certification

ISO 14001
BUREAU VERITAS
Certification

ISO/TS 16949
BUREAU VERITAS
Certification

- Podelitev priznanj in diplom inovatorjem v Zasavju za leto 2011
- Zasedala je 18. skupščina družbe ETI Elektroelement d.d.
- Delovne skupine IEC-ja
- Predstavitev vrednote: KOMPETENTNOST

Spoštovane bralke in bralci Utripa!

Tudi tokrat je v skadu z našo tradicijo Utrip poln zanimivih člankov. Večina med njimi predstavlja novosti vseh vrst. Novosti in nenehne spremembe so namreč edina stalnica v življenju vsakogar, tudi podjetja, kot je ETI. Lahko jih ustvarjamo na vseh področjih, od tržnih pristopov, novih izdelkov, storitev, novih tehnologij, načinov proizvodnje do odnosov med ljudmi in še bi lahko našteval. Za vsemi pa vedno stojijo ljudje, ki jih uresničujemo.

V letošnjem letu se srečujemo z izredno zaostreno tržno situacijo, ki je začela nastajati že proti koncu lanskega leta. Vse skupaj nas je prenetila, saj smo se po dveh uspešnih letih kar malo razvadili. V prvem četrtletju smo se tolažili, da takrat še ni bila naša sezona in da je bilo tudi v zgodovini pogosto tako. Vodstvo družbe je že takrat vedelo, da se stvari same od sebe na trgih ne bodo popravile in da je treba usodo vzeti v svoje roke. Pripravili smo širok nabor ukrepov po posameznih poslovnih področjih. Nekateri so bili namenjeni dvigu prihodkov, drugi dvigu kakovosti, tretji dvigu produktivnosti, četrti znižanju vseh vrst stroškov in tako dalje. O vseh ukrepih smo sproti seznanjali nadzorni svet družbe ter tudi sindikat in svet delavcev. Ukrepi so naravnani tako kratkoročno kot tudi dolgoročno. Z njimi želimo zagotoviti večjo učinkovitost ETI-ja tudi na dolgi rok. Zato niso omejeni zgolj na kratkoročno zniževanje stroškov, ampak vsebujejo tudi načrte vlaganja v opremo in ljudi. Vse to lahko preberete v tem Utripu.

Druga akademija ETI-ja, ki je namenjena sodelavcem iz oddelkov razvoja in tehnologije, potrjuje našo usmerjenost v razvoj inovativnega podjetja in opiranje na lastno znanje. Verjamemo, da lahko le znanja polni in zavedni sodelavci odločilno pripomorejo k doseganju boljših rezultatov. Isto velja za sodelavke in sodelavce, ki so se že začeli izobraževati za uvedbo vitke proizvodnje na oddelkih VV-ja in KZS-ja. Prvi odzivi so izredno pozitivni in pomembno je, da zadržimo v sebi optimizem in željo po uspehu. Tekoče težave nas pri tem ne smejo omajati. V letošnjem in naslednjem letu nas čaka ogromno sprememb v proizvodnji ter na vseh področjih, ki jo podpirajo. Glavni cilj je držati korak z najboljšimi na svetu v naši panogi. Inovatorji so nas že kar malo razvadili z vsemi nagradami. Dokazujejo, da inoviranje pri nas predstavlja način dela in razmišljanja. Več pa moramo narediti za kakovost novih izdelkov in za njihovo prodajo. Le novi izdelki, ki nam prinašajo denar, imajo svojo vrednost.

Ob dejstvu, da poslovni načrt v prvem polletju ne bo izpolnjen, tako glede prihodkov kot tudi glede dobička, se ne moremo izogniti vprašanjem o stroških, tudi tistih, o katerih je najtežje govoriti in jih zniževati – o stroških dela. Glede na padec proizvodnje in prodaje v primerjavi z lanskim letom se je močno porušilo razmerje med proizvodnimi in režijskimi delavci. Zato smo začeli z zniževanjem števila režijskih delavcev vseh vrst. Poslužili se bomo vseh zakonsko možnih postopkov, sporazumnih prekinitev delovnega razmerja, prestavitve v proizvodnjo in po potrebi tudi prekinitev delovnega razmerja iz poslovnih razlogov. Zelo se bomo trudili sodelavcem iz režije zagotoviti delo v proizvodnji. Menimo namreč, da v današnjih težkih časih še posebej velja, da je vsako delo vredno človeka. Kjer skupnih rešitev ne bomo uspeli najti, se bomo morali raziti.

V drugi polovici leta si obetamo boljše poslovanje, vendar, kot sem že napisal, to ne bo prišlo samo od sebe. Največ je odvisno od nas in prav vsak od nas je pomemben. Verjamem, da bomo uspeli, kot smo vedno do sedaj. Glede na bližajoči se dopust vsem skupaj želim obilo počitka in novih moči za premagovanje izzivov, ki nas čakajo.

mag. Tomaž Berginc
predsednik uprave ETI

K A Z A L O

Podelitev priznanj in diplom inovatorjem v Zasavju za leto 2011	3
Predstavitve novih članov nadzornega sveta družbe ETI Elektroelement, d. d.....	6
Zasedala je 18. skupščina družbe ETI Elektroelement d.d.....	7
Sejem Rusija.....	8
Razvoj kompetenc ključnih sodelavcev v razvoju in tehnologiji na II. akademiji ETI	9
Delovne skupine IEC-ja.....	10
DC-zaščitne omarice za fotovoltaike	11
In vendar se vrtil	12
Pogled v zgodovino podjetja VALKARTON	14
Predstavitve vrednote: KOMPETENTNOST	15
Predstavitve Franca Jenka	16
Vitka linija VV.....	16
Nova robotska celica v Steatitu Kamnik.....	17
Inovacijska dejavnost 2011/2012	18
Najuspešnejši sodelavci leta 2011.....	19
Novice iz Sveta delavcev	21
SLAVNIK, dr. Henrik Tuma, PIRAN	23
Nadgradnja ločenega zbiranja odpadkov	24
Preverjanje usposobljenosti ekip prve pomoči v letu 2012	25
1. tradicionalni pohod na Goro Oljko na dan mladosti.....	26
Nasmehnite se, fotografirajo vas!	27
Za vsak uspeh je kriv – izziv!	28
Tehnike sproščanja	30
Za vsako težavo rož'ca raste	31
Trbovlje, novomedijsko mesto.....	32
Junija je odšel v pokoj g. Roman Grlic, vodja proizvodnje v Steatitu Kamnik.....	33
Od januarja do julija 2012 so se upokojili.....	34
Nagradna križanka.....	35

Podelitev priznanj in diplom inovatorjem v Zasavju za leto 2011

Sejem Rusija

Nadgradnja ločenega zbiranja odpadkov

Časopis Utrip izdaja ETI, d.d. Izlake
Naklada: 2100 izvodov, časopis izhaja četrtletno
Uredniški odbor: Matija Strehar, Jani Braune, Polona Škrinjar
Urednica: Sabina Pešec
Prelom, grafična priprava in tisk: Grafex d.o.o. Izlake

Podelitev priznanj in diplom inovatorjem v Zasavju za leto 2011

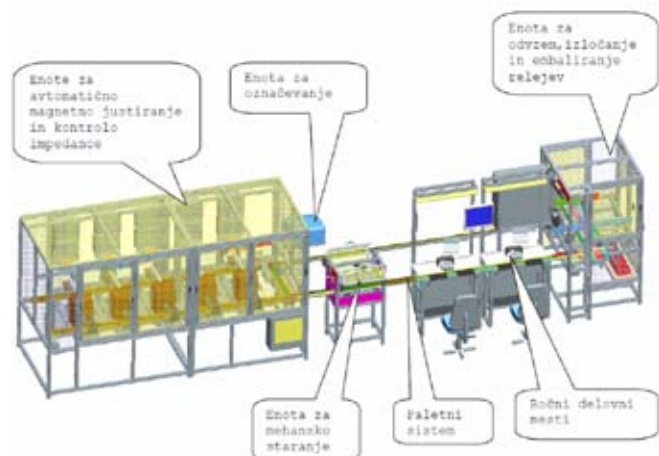
V petek, 15. junija 2012, je v Trbovljah potekala 16. svečana podelitev priznanj in diplom najboljšim inovatorjem Zasavja za leto 2011. Kot uvodni del je bila za inovatorje zelo zanimiva konferenca z naslovom INTELEKTUALNA LASTNINA – POT DO VEČJE KONKURENČNOSTI PODJETIJ. V družbi znanja je intelektualna lastnina sestavni in bistveni del delovnega vsakdanjika. Inovatorji in podjetja kot njeni lastniki so jo dolžni zaščititi, negovati, varovati in z njo optimalno upravljati. Na konferenci sta sodelovala dr. Klemen Grošelj in Boštjan Figueroa z Urada RS za intelektualno lastnino.

V nadaljevanju konference je GZS Območna zbornica Zasavje letos že šestnajstič podelila priznanja in diplome inovatorjem iz Zasavja. Na razpis Inovacije Zasavja za leto 2011 je prispelo 23 inovacijskih prijav, pri katerih je sodelovalo 48 inovatorjev iz desetih gospodarskih družb in enega kulturno-umetniškega društva. Območna zbornica Zasavje je za leto 2011 podelila 4 zlata, 8 srebrnih ter 6 bronastih priznanj in 5 diplom.

Srebrno priznanje so prejeli Janez Tomažin, Viktor Prašnikar, Franci Smrkolj, Matjaž Drnovšek, mag. Peter Bregar in Andrej Mohar za inovacijo **Vzpostavitev vitkega procesa z uvedbo justirnega centra FI rele**.

Predstavitve inovacije

Sestavni del ETI-jevega prodajnega programa je prožilni rele, ki je namenjen vgradnji v elektromehanska zaščitna stikala FI na razliko tokov tipa AC in A. Z uvedbo justirnega centra, ki je predmet inovacije, smo v proizvodnem procesu izboljšali več pomembnih dejavnikov, kot so proizvodnost, kakovost meritev, pretočni časi, zmanjšanje zalog, logistične poti materiala in

izdelkov, vpliv elektromagnetnih sevanj na delavca ...

Proizvodna linija je zasnovana na osnovi paletnega sistema, ki povezuje dve ročni delovni mesti in 10 avtomatiziranih delovnih postaj. Vhod naprave sestavljata dve ročni delovni mesti za spajkanje priključnih žic in odlaganje releja v paletu. Sledi vrsta avtomatiziranih operacij, kot so mehansko staranje, merjenje impedance, justiranje v magnetilnih tuljavah, tiskanje oznak z brizgalnim tiskalnikom in zadnja – prenos relejev s palet v embalažo. V sistem je vključenih 80 prosto-potujočih palet, ki omogočajo umestitev in kontaktiranje avtomatiziranih delovnih enot na vodnike releja. Palete so opremljene s kodirnim sistemom, ki omogoča popolno sledljivost izdelkov med delovnim procesom.

Celotna naprava in njena umestitev v prostor sta plod ETI-jevega znanja in zajemata idejo, konstruiranje, izdelavo in izvedbo avtomatizirane montažne enote v obstoječi proizvodni proces. V celotnem inovacijskem procesu uvajanja novih idej za program FI rele smo dosegli vse zastavljene cilje, katerih namen je v skupnem izboljšati ekonomski rezultat, tržne možnosti izdelka in pridobljeno znanje uporabiti za ostale sorodne programe.

Srebrno priznanje so prejeli Jure Raspotnik, Franci Ocepek, Simon Lebar in Rafko Čop za inovacijo **Razvoj tehnologije rezanja malovlečenih izdelkov.**

Predstavitev inovacije

Inovacija se nanaša na razvoj tehnologije rezanja malovlečenih izdelkov. Izdelki, ki so jih do sedaj rezali ročno na rezalnih napravah, se od zdaj naprej režejo avtomatsko na napravi za rezanje malovlečenih izdelkov. Delavec samo skrbi za napra-

vo, izdelki pa se režejo sami. S to inovacijo so delavca razbremenili dela v težkih delovnih pogojih, bistveno so povisali proizvodnost rezanja, izboljšali logistiko in zmanjšali izmet. Rezultat inovacije je preskok z manj dobičkonosnega programa na visokodobičkonosen program, pri katerem bodo

lahko ravno zaradi inovacije nadaljevali z njegovim razvojem. Poleg tega želijo v ETI-ju povečati delež prodaje malovlečenih izdelkov ter dobičkonosnost programa.

Srebrno priznanje so prejeli Stanislav Stradar, Viktor Prašnikar, Jože Majdič, Matjaž Drnovšek, mag. Peter Bregar in Štefan Škrabar za inovacijo **Avtomatizacija postopkov izdelave in kontrole električnih zaščitnih aparatov.**

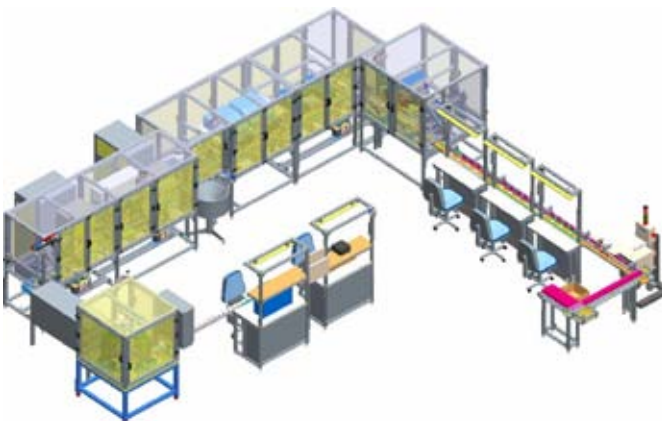

Predstavitev inovacije

Zaradi povečanega povpraševanja po novem zaščitnem aparatu so morali v ETI-ju povečati zmogljivosti; odločili so se za razvoj avtomatske linije, prilagojene novemu izdelku, s katero so nadomestili ročna delovna mesta, povečali zmogljivosti in proizvodnost.

Linija je dolga 20 m in vsebuje 21 operacij. Na začetku linije sta dve delavki, ki skrbita za nalaganje izdelkov na trak, mazanje in pokrivanje, na koncu pa tri delavke, ki skrbijo za pakiranje. Ostale operacije: kovičenje, vse električne meritve z izločevanjem slabih, inkjet tisk, žigosanje s plazemsko predobdelavo, površine so avtomatizirane in izdelki potujejo od ene do druge. Linija je računalniško vodena z možnostjo nastavljanja vseh parametrov za različne tokovne tipe in nastavitve parametrov znotraj posameznega tipa. Vsi izmerjeni parametri kot tudi število slabih se beležijo v spomin, kjer je možna statistična obdelava, ki bistveno pomaga tehnologu pri hitrem reševanju težav zaradi morebitnih odstopanj.

Tako linijo kot program za linijo so razvili ETI-jevi strokovnjaki. Pravilno delovanje linije se preverja na začetku vsake izmene z etaloni – dumiji. Tak način obdelave izdelkov zagotavlja visoko kakovost, ker je izločen subjektivni faktor, in visoko proizvodnost, ker ni medfaznih zalog in transporta od enega do drugega delovnega mesta.

Zlato priznanje so prejeli Tadej Drnovšek, Sandi Klinc in mag. Miran Dolinšek za inovacijo **Nova dimenzija zaščite v sistemih električnih zaščitnih aparatov 2 (KZS-4M)**.

Predstavitev inovacije

Dosedanji aparati iz skupine KZS 2M in 3M ščitijo po en fazni in ničelni tokokrog pred preobremenitvijo, kratkostičnim tokom in diferenčnim tokom.

Novi aparat s štirimi moduli omogoča zaščito treh faznih in ničelnega tokokroga. Dodan četrti modul sestavljajo enaki sestavni deli kot module faznih tokokrogov v aplikacijah KZS 2M, 3M. Zaradi tega je manj različnih sestavnih delov, obstoječi sestavni deli pa se izdelujejo v večjih količinah, kar omogoča večjo proizvodnost in nižjo ceno sestavnih delov.

Program zaščitnih stikal KZS-ja se je po zaslugi novega izdelka KZS-4M lani pomembno razširil. Njihov delež v prodaji stikalne tehnike je narasel z nekaj odstotkov pred leti na več kot 30 % v lanskem letu. Oznaka 4M pomeni širino štirih modulov, torej največ 72 mm. Izdelek KZS-4M ni samo največji po dimenzijah, ampak je v ETI-jevi proizvodnji daleč največji tudi po kompleksnosti in zahtevnosti, kar mu omogoča konkurenčno prednost. Aparata ni možno preprosto kopirati in proizvajati na Daljnem vzhodu, prav tako ga ni mogoče preprosto avtomatizirati in proizvajati v Evropi.

KZS-4M spada v skupino napetostno neodvisnih zaščitnih stikal, pogosto imenovanih tudi elektromehanska zaščitna stikala. Prednost teh stikal je v tem, da ohranjajo svojo zaščitno funkcijo, tudi če napetost pade pod določeno vrednost ali pride do prekinitve ničelnega vodnika. Pri teh načelih vztraja praktično vsa Evropa. Temu primerni so tudi standardi za električne inštalacije in zakonodaja. Princip delovanja teh stikal je takšen, da diferenčni tok (tok napake) zazna posebno občutljiv transformator z jedrom iz specialnega materiala, izklop pa zagotovi zelo občutljiv rele.

ohranjajo svojo zaščitno funkcijo, tudi če napetost pade pod določeno vrednost ali pride do prekinitve ničelnega vodnika. Pri teh načelih vztraja praktično vsa Evropa. Temu primerni so tudi standardi za električne inštalacije in zakonodaja. Princip delovanja teh stikal je takšen, da diferenčni tok (tok napake) zazna posebno občutljiv transformator z jedrom iz specialnega materiala, izklop pa zagotovi zelo občutljiv rele.

Zlato priznanje in do sedaj najvišjo podeljeno oceno 9,30 so prejeli Borut Drnovšek, mag. Miran Dolinšek in Tadej Drnovšek za inovacijo **Nova dimenzija zaščite v sistemu električnih zaščitnih aparatov 1**.

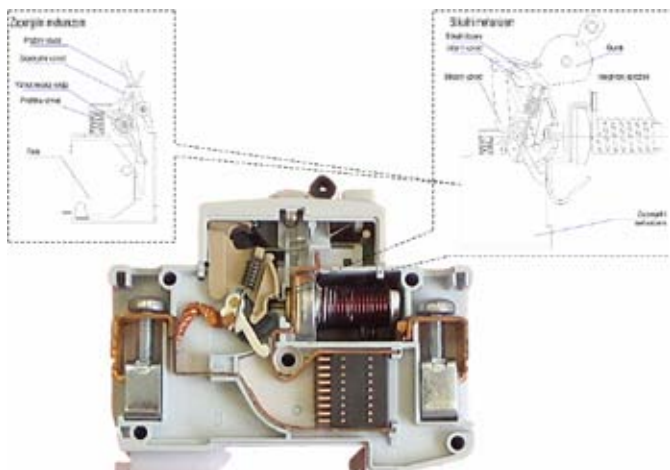
Predstavitev inovacije

V ETI-ju so razvili povsem nov aparat v dvomodulni izvedbi, kjer sta v preobremenitvenem delu aktivno ščitena tako fazni kot ničelni pol. Do sedaj so za tovrstno zaščito potrebovali aparat, ki je bil sestavljen iz treh modulov. Novi aparat sodi v družino aparatov, ki združujejo funkcijo klasičnega inštalacijskega odklopnika (nadtokovna zaščita) ter stikala FI (zaščita pred električnim udarom), ki služi za varovanje ljudi, živali ter imetja.

Novost je uporaba novega stikalnega mehanizma, katerega glavna člena sta stikalni ter udarni vzvod. Pomemben člen novega aparata je tudi zapenjalni mehanizem, ki v kombinaciji z relejem skrbi za izklapljanje v primeru pojava diferenčnega toka. Vsi trije sestavni deli tvorijo izredno hiter stikalni mehanizem, ki zadoščavsem pogojem, da lahko aparat doseže tako veliko kratkostično zmogljivost, kar 10 kA. Z uporabo nove konstrukcije stikalnega in udarnega vzvoda ter zapenjalnega mehanizma je inovatorjem družbe ETI uspelo potreben prostor za stikalni mehanizem zmanjšati do tolikšne mere, da so lahko celoten aparat zmanjšali za širino enega modula, to je 18 mm. Hkrati pa so z uporabo novega stikalnega ter udarnega vzvoda v kombinaciji z novim zapenjalnim mehanizmom povečali tudi zanesljivost delovanja aparata, saj je zahteva po dolgi življenjski dobi proizvodov v naši panogi izredno velika.

S prodajo novega zaščitnega aparata je ETI zelo povečal tržni delež v skandinavskih državah. Glede na to, da je bil izdelek narejen za znanega kupca, je bila prodaja že takoj na začetku dokaj velika, zaradi česar se je ekonomski učinek inovacije pokazal takoj po njeni uvedbi v prodajni program.

Poleg zaščitnega aparata z nazivnim diferenčnim tokom 30 mA se da z uvedbo manjših sprememb izdelati tudi zaščitna aparata z nazivnim diferenčnim tokom 10 mA in 100 mA.

Štiri najboljše inovacije Zasavja za leto 2011 bodo kandidirale tudi na državni podelitvi priznanj Inovacije GZS-ja. Letošnji »zlati« nagrajenci: dve inovaciji iz družbe ETI d. d., Izlake, ena iz podjetja Svea d. d., Zagorje ob Savi, in ena iz podjetja Strip's d. o. o. iz Vač.

vsi prejemniki zlatih priznanj

Sprejem pri upravi

Pomen inovativnosti in predvsem potenciala, ki ga predstavljajo inovatorji za družbo, je predsednik uprave ETI-ja d. d. mag. Tomaž Berginc izpostavil in poudaril na že tradicionalnem sprejemu vseh sodelujočih inovatorjev na razpisu za Inovacije Zasavja za leto 2011 pri upravi družbe 11. julija. Inovatorji so na kratko predstavili bistven del vsake inovacije, svoje poglede na prehod iz invencije v inovacijo ter predvsem potrebne dejavnosti in sodelujoče (osebe ali org. enote) pri teh za trajno izkoriščanje dosežkov.

mag. Andrej Pušnik
predsednik Komisije za inovacije pri GZS OZZ

ETI

Nadzorni svet

Predstavitev novih članov nadzornega sveta družbe ETI Elektroelement, d. d.

Radovan Bolko

Rojen sem leta 1957, osnovno šolo in gimnazijo sem obiskoval v Idriji. Po zaključeni Fakulteti za strojništvo v Ljubljani sem se leta 1981 zaposlil v podjetju Kolektor v Idriji, kjer sem zaposlen še danes. Mogoče je ta razvoj kariere malce neznačilen, vendar po svoje razumljiv in logičen za podjetja, ki so v manjših krajih in imajo hitro rast.

Tako sem dejansko rasel skupaj s podjetjem. Začel sem kot

tehnolog procesa prešanja, nadaljeval kot konstruktor orodij in naprav ter v začetku leta 1989 že prevzel funkcijo vodje sektorja tehnične kontrole, ki se je kasneje preimenovala v zagotavljanje kakovosti. Temu sem kasneje dodal še vodenje divizije C in sovođenje nemškega podjetja Kautt&Bux. Leta 2004 sem postal namestnik predsednika družbe KolektorGroup, d.o.o., od leta 2008 pa sem glavni izvršni direktor koncerna Kolektor.

O sebi nerad govorim. Sem pa aktiven – "teško pri miru". Veliko se ukvarjam s športom; kolesarim, smučam, igram tenis. Lepe vikende izkoristim za vožnjo z motorjem. Dopust z ženo praviloma preživiva na manjši jadrnici. Zadnje čase pa kakšno urico namenim tudi že vnuku in dvema vnukinjama. Pri vsem naštetem je manjša težava samo pomanjkanje časa, ampak tudi to je s primerno organizacijo prostega časa rešljivo.

Povabilo v nadzorni svet družbe ETI Elektroelement, d.d., me je postavilo pred tehten premislek. Do zdaj sem bil član več nadzornih svetov v podjetjih znotraj koncerna, kjer sem okolje bolje poznal. Zdaj pa članstvo v nadzornem svetu podjetja v

dejavnosti, ki je ne poznam tako dobro in še v času, ko se je vloga nadzornih svetov zaradi bolj "političnega" kot strokovnega kadrovanja predvsem v državnih podjetjih velikokrat deloma izrodila.

Vendar sem članstvo v nadzornem svetu družbe ETI Elektroelement, d.d., sprejel kot izziv, saj rad delam v realnem sektorju, kjer so glavni tržni, razvojni in proizvodni procesi ter mora biti osnovni cilj zadovoljstvo kupcev. Ker prihajam iz podjetja, ki izhaja iz avtomobilske panoge in je postalo eno najuspešnejših v Sloveniji, mislim, da lahko na osnovi izkušenj in preverjeno dobre prakse pomagam pri usmeritvah tudi upravi družbe ETI Elektroelement, d.d. Kot član nadzornega sveta pokrivam predvsem področje proizvodnih procesov in dobaviteljskih verig.

ETI Elektroelement, d.d., še spoznavam, vendar mislim, da ima zanimivo tržno nišo z dobrimi izhodišči za rast in dobičkonosno poslovanje. Zelo sem zaskrbljen samo zaradi izredno nizke dodane vrednosti.

Tukaj nas čaka največ dela in tudi časa nimamo veliko. Obvezen je razvoj zahtevnejših izdelkov z višjo dodano vrednostjo, potreben bo dvig avtomatiziranosti proizvodnih procesov in uporaba inovativnih idej vseh zaposlenih, ne samo pri izdelkih, ampak tudi pri procesih in organizaciji.

Ob pogledu v prihodnost ne morem mimo primerjave z našim podjetjem. Koncern Kolektor je v zadnjih 11 letih štirikrat povečal proizvodnjo, dosega odlične poslovne rezultate ob zelo nizki stopnji zadolženosti. Ni razloga, da tudi ETI Elektroelement, d.d., ne bi šel po tej poti.

Vsa skrivnost uspeha pa je v ljudeh, njihovi motiviranosti, strokovnosti in želji po uspehu, pa še nekaj sreče je treba imeti. Ta pa je praviloma na strani hrabrih.

Radovan Bolko

Zasedala je 18. skupščina družbe ETI Elektroelement, d.d.

Letošnja skupščina delničarjev je potekala 12. julija v konferenčni dvorani na sedežu družbe. Male delničarje je na letošnji skupščini zastopalo deset pooblaščenec, pet jih je predlagal sklicatelj, pet pa Društvo malih delničarjev Slovenije. Na skupščini je bilo prisotnih tudi nekaj malih delničarjev, ki so se udeležili skupščine v svojem imenu, in nekaj pooblaščenec večjih delničarjev.

Uvodoma je bilo ugotovljeno, da lahko skupščina veljavno sklepa, saj je bilo od 442.739 delnic z glasovalno pravico na skupščini zastopanih 321.633 delnic oziroma 72,65 %.

Dnevni red skupščine je bil naslednji:

1. Otvoritev skupščine, ugotovitev sklepčnosti in organov skupščine
2. Predstavitve letnega poročila z mnenjem revizorja, predstavitev poročila nadzornega sveta, odločanje o bilančnem dobičku ter podelitev razrešnic upravi in nadzornemu svetu za leto 2011
3. Poročilo uprave skladno s 3. odstavkom 247. člena ZGD-1
4. Sprememba 31. člena Statuta družbe
5. Določitev prejemkov članov nadzornega sveta
6. Imenovanje revizorja za poslovno leto 2012
7. Odpoklic člana nadzornega sveta in imenovanje novega
8. Imenovanje posebnega revizorja za preveritev posameznih poslov družbe

Ob začetku skupščine je uprava za predsednika skupščine imenovala odvetnika Marjana Feguša, za preštevalca glasov oz. verifikacijsko komisijo pa pooblastila Gregorja Mavsarja in Roka Sedeja, predstavnika podjetja Ixtlan Forum iz Ljubljane, ki že vrsto let nudi računalniško podporo pri vodenju skupščine. Na skupščini je bila prisotna notarka Marjana Kolenc Rus iz Trbovelj.

Takoj po uvodnem delu skupščine je bila le-ta zaradi ugotavljanja glasovalnih pravic imetnika delnic BPH, d.o.o., za kratek čas prekinjena. Kljub ugovoru BPH, d.o.o., je bilo ugotovljeno, da lahko skupščina veljavno sklepa z 72,65 % glasov.

V nadaljevanju skupščine je predsednik skupščine ugotovil, da je delničar Maksima Holding, d. d., v zakonitem zakonskem roku podal dva nasprotna predloga k točkama 2 in 6 ter dopolnitev dnevnega reda s točkama 7. in 8. Nasprotna in dodatna predloga je uprava objavila v Uradnem listu 15. 6. 2012.

Pri točki 2. je bil podan nasprotni predlog delničarja, da naj bi dividende znašale 2,30 EUR bruto na delnico, preostali del bilančnega dobička v višini 4.253,98 EUR pa bi ostal nerazporejen, torej bi se za dividende razdelil praktično ves dobiček. Predsedujoči je najprej dal na glasovanje osnovni predlog uprave in nadzornega sveta, ki je bil sprejet z 258.499 glasovi ali 80,4 %, zato glasovanje o nasprotnem predlogu ni bilo potrebno. **Tako znaša dividenda za delnico 1,60 EUR bruto**, kar skupaj predstavlja skoraj 70 % bilančnega dobička leta 2011. Del dobička se nameni za nagrado upravi, del pa se odvede v druge rezerve iz dobička. Maksima Holding, d. d., in BPH, d. o. o., sta ob razglasitvi rezultatov napovedala izpodbojni tožbi. Prav tako so delničarji tudi pri točki 6. izglasovali predlog nadzornega sveta, da se revizija za leto 2012 zaupa revizijski družbi KPMG, d. d., tako da oba nasprotna predloga delničarja Maksime Holding, d. d., nista bila sprejeta oziroma se o njiju ni glasovalo.

Uprava je pri točki 3 podala poročilo o odkupih delnic v sklad lastnih delnic, za kar je uprava dobila pooblastilo skupščine leta 2010. Skupno število delnic, ki jih je družba v treh odkupih pridobila na podlagi skupščinskega pooblastila, je 24.129 oz. 4,84 % vseh delnic družbe oz. osnovnega kapitala. Skupno število lastnih delnic, ki jih ima družba v svojem premoženju na dan zasedanja skupščine, je 38.941, oz. 7,82 % vseh delnic.

Sprejem sklepov pod točkama 4 in 5 sta uprava in nadzorni svet predlagala zaradi prilagoditve spremenjeni zakonodaji, in sicer noveli Zakona o gospodarskih družbah (ZGD1-C), ki je za člane nad-

zornih svetov ukinila možnost stimulacije oziroma izplačila udeležbe v dobičku. Tako po stari kot po novi zakonodaji je skupščina pooblaščenca, da določa prejemke oz. politiko prejemkov članov nadzornega sveta.

S sprejetjem sklepov so člani nadzornega sveta za svoje delo upravičeni do letnega oz. mesečnega plačila za opravljanje funkcije, do sejin in do povračila stroškov, ki jih imajo v zvezi z opravljanjem dela v nadzornem svetu. Predlog višine prejemkov članov nadzornega sveta je bil oblikovan glede na priporočilo AUKN in prakso v drugih delniških družbah. Čeprav je ETI velika gospodarska družba oziroma koncern, so upoštevana merila AUKN, ki veljajo za srednje velike gospodarske družbe, kar pomeni, da so predlagane višine bistveno nižje od tistih, ki veljajo v večini primerljivih delniških družb. Predlagana sklepa pod točkama 4 in 5 sta bila sprejeta z več kot 80 % glasov. Na oba sklepa sta delničarja Maksima Holding, d. d., in BPH, d. o. o., napovedala izpodbojni tožbi.

Dodatna dva predloga delničarja Maksime Holding, d. d., nista bila sprejeta. Delničar je predlagal, da skupščina odpokliče člana NS, g. Marjana Kramarja, in namesto njega izvoli g. Nastjo Sušinskega. Predlog ni bil sprejet, saj je zanj glasovalo le 22,7 % glasov. Delničar je, tako kot preteklo leto, predlagal imenovanje posebnega revizorja za preveritev posameznih poslov družbe. Tudi ta predlog ni bil sprejet.

Rosita Razpotnik

Sejem Rusija

Od mojega zadnjega članka so minila dobra 3 leta. V tem obdobju se je zgodilo marsikaj, tako na lokalni kot tudi na svetovni ravni. Rusija pri tem ni izjema, tudi pri nas se je marsikaj spremenilo. Od marca imamo novega starega predsednika države. Ljudje so pričeli spreminjati svoje navade. Vozniki so postali bolj strpni. Na ulici lahko srečaš vedno več ljudi, ki prakticirajo zdrav način življenja. Tema ekologije ni več tabu in še bi se dalo naštevati pozitivne stvari, ki so zaznamovale to obdobje.

Tudi za ETI-jevo podružnico v Rusiji je bilo to obdobje polno sprememb. Nekoč neznana blagovna znamka je s trdim delom dosegla določeno stopnjo prepoznavnosti. Kupci nas prepoznavajo kot resnega in kakovostnega proizvajalca elektrotehničnih izdelkov iz EU-ja z dolgoletno tradicijo in nas ne zamenjujejo več s sneženim možem (jetijem). Seveda pa bo treba vložiti še veliko napora, da bomo postali uveljavljena blagovna znamka.

Pomlad je v Rusiji nekaj posebnega. Narava se prebudi iz trdnega zimskega spanca. Ljudje pozno zimsko depresijo, ko je dneva le za vzorec, zamenjajo za pozitivno spomladansko energijo, ko je dan včasih celo predolg, le nekaj urna noč pa prekratka.

Za nas je pomlad tudi obdobje dveh največjih sejmov. Tudi letos smo se s samostojnim razstavnim prostorom predstavili v Sankt Peterburgu in Moskvi. To sta dva najpomembnejša sejma, ki pa se med sabo precej razlikujeta. Sanktpeterburški sejem Energetika in elektrotehnika je geografsko bolj orientiran na severozahodni del Ruske federacije. Med strokovnjaki je poznan kot tematsko specializiran sejem. Med obiskovalci prevladujejo tehnični specialisti, projektanti, montažerji, elektrodistributerji ...

Po uradnih podatkih organizatorja je letos v Sankt Peterburgu na skupni površini 15.000 m² razstavljalo 320 podjetij iz 11 držav. Sejem je obiskalo okrog 8.000 ljudi. Na tem sejmu smo predstavili celoten asortima naših izdelkov, prvič pa tudi sistemski rešitvi – kompenzacijo reaktivne moči ter sistem za zaščito napetosti pred udarom strele za telekomunikacijske postaje. Odziv je bil zelo pozitiven in prvi rezultati so že vidni.

Dobra dva tedna za sanktpeterburškim sejmom je potekal sejem Elektro v Moskvi. Ta velja za največjega na našem področju in je bolj prestižne narave. Po podatkih organizatorja je letos na površini 22.656 m² razstavljalo 465 podjetij iz 23 držav. Sejem je obiskalo 14.000 obiskovalcev. Kljub velikemu številu obiskovalcev je bilo zaznati upad obiska v primerjavi z lanskim letom. ETI se ni predstavil kot blagovna znamka, ki ponuja samo izdelke, temveč tudi sistemske rešitve, kar je bilo zelo pozitivno sprejeto. Podarek je bil na prodajnih skupinah ASTI, ETIREL, ETICON, CP, ETISWITCH in DIDO, za katere ocenjujemo, da imajo možnosti za dobro rast prodaje v prihodnjem obdobju.

Če sejem v Sankt Peterburgu z leti pridobiva na veljavi, pa sejem Elektro v Moskvi izgublja. Za to obstajata dva ključna razloga. Prvi so izredno visoke cene za najem razstavnega prostora v Moskvi, drugi pa je vsekakor neposrečno izbran termin, ki je ravno med prazniki. Kljub temu so prve ocene pokazale, da smo sejem dobro izkoristili v svoj prid.

Naša želja je, da postane blagovna znamka ETI prisposoda za odlično kakovost po zmernih cenah. Za doseg tega cilja pa je potreben skupen trud, ki je še posebej pomemben v današnjih težkih časih.

Saša Marinič, vodja podružnice v Moskvi

Razvoj kompetenc ključnih sodelavcev v razvoju in tehnologiji na II. akademiji ETI

V ETI-ju smo se odločili, da bomo pripravili, organizirali in izvedli program II. akademije ETI, ki predstavlja del naših ciljnih dejavnosti za zagotovitev trajne uspešnosti našega koncerna. Pri tem smo se ravnali po eni od naših vrednot – kompetentnosti.

KOMPETENTNOST

Cenimo, neprestano nadgrajujemo in razvijamo znanje, osebnostne lastnosti in sposobnosti za hitro, učinkovito in uspešno doseganje ciljev in rezultatov.

Kako smo prišli na idejo za II. akademijo? Leta 2007/08 smo izvedli I. akademijo ETI. Udeleženci akademije so bili perspektivni sodelavci. Ocenili smo jo kot uspešno, pozitivni rezultati so bili vidni v »razcvetu« perspektivnega kadra – udeležencev akademije. V začetku leta 2011 smo sprejeli Strategijo koncerna ETI za obdobje 2011–2015. V tem dokumentu je omenjen tudi cilj razvoja kompetenc kadra v razvoju: »ETI bo dvignil kompetenco zaposlenih z izvedbo prilagojenega programa usposabljanja in uvedbo koncepta razvojnih poti zaposlenih.« Pričeli smo s projektom Kompetenčni model za kadre v razvoju in tehnologiji ter sprejeli kompetenčne profile ključnih sodelavcev. Pred tem smo potrdili nabor 17 kompetenc, katerih definicije smo posodobili in jih prilagodili današnjim razmeram. Seznam kompetenc:

1. analitičnost,
2. inovativnost,
3. komunikacijske sposobnosti,
4. motiviranost,
5. nagnjenost k raziskovanju,
6. natančnost,
7. obvladovanje sprememb,
8. odgovornost,
9. odprtost za novosti,
10. organiziranje lastnega dela,
11. prepričljivost,
12. samostojnost,
13. sistemsko razmišljanje,
14. sposobnost vodenja,
15. timsko delo,
16. ustvarjalnost,
17. vodenje projektov.

Opomba: opisov kompetenc zaradi omejenega prostora v članku ne navajamo.

Cilja akademije sta sledeča:

- razvoj kompetenc ključnih sodelavcev v razvoju in tehnologiji;
- izvajanje usposabljanja za ostale udeležence, vodje in ključne kadre.

Za spodbujanje razvoja omenjenih 17 kompetenc smo pripravili 6 dvodnevni modulov, na katerih bodo potekala usposabljanja na različne načine, v obliki predavanj, delavnic in treningov.

V nadaljevanju predstavljamo težišče vsakega modula in koristi usposabljanja za udeležence.

1. modul: Razvoj v funkciji uresničevanja strategije ETI-ja

Tematika:

- razvoj v funkciji uresničevanja strategije podjetja;
- komunikacija v timu;
- oblikovanje timov za delo na poslovnih načrtih/projektih v okviru II. akademije ETI.

V 1. modulu bodo udeleženci II. akademije ETI izvedeli, kako pomemben je R & R za

uresničevanje poslovne politike in strategije podjetja. Teoretično podlago modula bo izvedel zunanji predavatelj. Nadaljevali bomo s komunikacijo v timu (eden od sedmih faktorjev uspeha) s poudarkom na kanalih komuniciranja, verbalnem in neverbalnem komuniciranju, vrnitvenih sporočilih, predstavitev, vodenju sestanka in pogajanju. Oblikovali bomo time, ki bodo delali na praktičnih projektih z uporabo na modulu pridobljenega znanja.

2. modul: Podjetnost in ekonomika v razvoju ETI-ja

Tematika:

- teoretične osnove ekonomike podjetja, nadzora in računovodskih izkazov;
- razumevanje stroškov, točke preloma, dobička, denarnega toka s pomočjo poslovne simulacije FactoryTM;
- sodobne oblike poslovnega načrtovanja in metodologija (prirejeno za potrebe razvoja).

Udeleženci bodo najprej spoznali teoretične osnove ekonomike podjetja, da bodo lažje razumeli velik vpliv R & R-ja na dodano vrednost in donosnost v podjetju. V praktičnem delu bodo utrdili svoje znanje in razumevanje ekonomike podjetja s pomočjo poslovne simulacije Factory, ki je še posebej primerna za neekonomiste. Udeleženci bodo z lahkoto razumeli ekonomske vsebine, saj je poslovna simulacija zasnovana podobno kot igra monopoli. Factory omogoča vpogled v vse bistvene postavke poslovnega izida, bilance stanja in denarnih tokov, zato je tako lahko razumljiva in učljiva metoda. Udeleženci se bodo naučili tudi osnov priprave enostavnega poslovnega načrta.

3. modul: Odličnost sodelovanja v projektih razvoja ETI-ja

Tematika:

- upravljanje in vodenje projektov;
- timsko delo in sodelovanje (faktorji uspeha tima, skupinska dinamika in razvoj tima, odgovornost v timu);
- zmogljivost večgeneracijskih timov (kako do sinergije generacij Y, X in BB).

Razvoj novih proizvodov v ETI-ju pomeni zahtevno in kompleksno delo, gre za razvojne projekte. Kako optimalno upravljati in voditi projekte, bo predstavil zunanji predavatelj. Praktično vsak projekt pa zahteva za svojo izvedbo ne le enega človeka, ampak tim. Uspeh tima je odvisen od številnih faktorjev, s katerimi se bodo seznanili udeleženci in se urili v njih, pri tem pa bodo poskušali razumeti, kako se tim rodi, raste in preneha delovati. Posebno pozornost bomo namenili (so)odgovornosti članov tima za doseg ciljev. V timih, tudi v R & R-ju v ETI-ju, so prisotne različne generacije, kar povzroča generacijsko nerazumevanje in napetosti. Udeleženci bodo izvedeli, kako lahko izkoristimo zmogljivost večgeneracijskih timov in ustvarimo sinergijo BB-, X- in Y-generacij.

4. modul: Dinamika motiviranja sebe in drugih

Tematika:

- obvladovanje sprememb v funkciji stalnega razvoja;
- usmerjenost k uspehu in obvladovanje frustracij ob neuspehih;
- vodenje delovnih, projektnih, večfunkcijskih ... timov s poudarkom na motnjah v timu.

Spremembe so že dolgo edina stalnica v družbi. Hiter razvoj v okolju in ostra konkurenca nas silita v stalne spremembe. Ali naj jim sledimo ali naj jih raje povzročamo? Veliko novorazvitih proizvodov zaradi različnih razlogov ne uspe –v proizvodnji ali na trgu. Kako obvladovati frustracije ob neuspehih? Pri vodenju različnih timov bomo dali poseben poudarek motnjam v timu.

5. modul: Optimalni procesi za krajši čas razvoja izdelkov

Tematika:

- urejenost razvojnih procesov;
- sprejemanje »kaosa« in pritiska časa kot stalnic;
- osebni in organizacijski tatovi časa.

Zunanji predavatelj bo podal osnove procesnega menedžmenta s poudarkom na procesih v R & R-ju. Proučili bomo, do kolikšne mere lahko procese v R & R-ju optimiziramo, koliko pa bo kljub temu »kaosa«, ki ga je treba sprejeti, kot tudi pritiska časa, ki ga imamo vedno manj. Ker ne moremo upravljati časa, se bodo udeleženci naučili, kako upravljati sebe v času. Za pridobitev kakovostnega časa bomo poiskali in odpravili osebne in organizacijske tatove časa.

6. modul: Od kreativnosti do inovativnosti

Tematika:

- tehnike za spodbujanje osebne in timske kreativnosti;
- sodobne razvojne metodologije in prakse;
- zaščita intelektualne lastnine (patenti, znamke, modeli).

Ta modul zajema dve na videz različni vsebini: na eni strani kreativnost in inovativnost, na drugi strani pa pravno vsebino – zaščito intelektualne lastnine. Najprej se bomo naučili, kako z uporabo sodobnih razvojnih metodologij in praks razviti osebno, nato pa še timsko kreativnost. Nato bomo izvedeli, kako lahko (moramo) zaščitimo svojo intelektualno lastnino v Sloveniji, EU-ju in svetu. Spoznali bomo, zakaj in na kakšen način moramo paziti, da ne posežemo v tujo intelektualno lastnino.

Po vsakem modulu bodo udeleženci delali na praktičnih projektih, konkretnih primerih iz poslovnega okolja, ki bodo povezani z vsebinami modulov. Praktično delo bo potekalo v timih, ki jih bo pri praktičnih projektih (konkretne vsebine) sestavljalo 4–5 oseb, in v parih za peer coaching (»mehke« vsebine).

Prvi modul smo izvedli 6. in 7. julija, drugega bomo izvedli septembra, tretjega pa novembra 2012. Ostali trije moduli bodo na vrsti leta 2013 (januar, marec in maj). Za vsak modul bo določen drug kraj izvedbe.

Izvajalci modulov bodo zunanji in notranji predavatelji z znanjem in praktičnimi izkušnjami s področij posameznih modulov. Na uvodnem modulu bo kot notranji predavatelj sodeloval član uprave Rafael Kogej. Kako uspeti z dobrim razvojem in kakovostnim proizvodom, bo predstavil Bogomir Strašek, direktor podjetja KLS, ki se ponaša z naslovom Zlata gazeta 2011. Trening komunikacijskih veščin bosta izvedla trenerja iz podjetja Team Training International, Jelka Lavrih in Peter Puhan.

Peter Puhan, Jani Braune

Na zasedanju

Organiziran ogled bližnje pagode

Delovne skupine IEC-ja

IEC je kratica za mednarodno elektrotehniška komisijo (International Electrotechnical Commission), ki velja za vodilno globalno organizacijo, ki pripravlja in izdaja mednarodne standarde za vse elektrotehnične in elektronske izdelke in tehnologije. Sem spada velika večina ETI-jevih izdelkov. Zato so ti standardi za nas zelo pomembni.

Podjetje ETI se že dolgo dejavno vključuje v delo slovenskih in tudi mednarodnih standardizacijskih organov. Z dejavnim delom mislim na članstvo v različnih delovnih skupinah (WG = Working Group) za pripravo standardov.

Vzroka za to sta vsaj dva in sta zelo logična:

- seznanjenost z novostmi v predpisih, še preden so ti formalno sprejeti in objavljeni. Na ta način smo pravočasno seznanjeni z novimi zahtevami standardov za naše izdelke in lahko pravočasno tudi preverimo nove zahteve. Po potrebi lahko prilagodimo ali spremenimo proizvode.
- Aktivno sodelovanje v procesu spreminjanja in dopolnjevanja mednarodnih standardov, kar je naslednja stopnja dejavnosti, omenjene v prejšnji točki. Konkurenca pogosto izkorišča obstoječe standarde za blokiranje novih izdelkov ali novih tehnologij. Obstoječi standardi v takšnem primeru predstavljajo celo neko oviro za uvajanje novosti.

V ETI-ju smo zaposleni trije člani različnih delovnih skupin, ki se ukvarjajo s standardi s področja varovalk (Viktor Martinčič) ter odklopnikov (Mitja Koprivšek in jaz). Sam sem član dveh delovnih skupin v okviru tehničnega podkomiteja SC 23E. Delovna skupina WG1 se ukvarja s standardi s področja inštalacijskih odklopnikov (ETIMAT), delovna skupina WG2 pa s standardi s področja zaščitnih stikal na diferenčni tok (EFI, KZS). Delovna skupina WG2 je že precej let med najbolj dejavnimi, saj se ukvarja s področjem, na katerem se stvari najbolj spreminjajo in kjer se trenutno zelo veliko dogaja – poleg zaščite pred električnim udarom in požari tudi področje fotovoltaike in električnih vozil. Delovna skupina WG1 pa je spet postala bolj dejavna v zadnjem času, saj je v pripravi dopolnitev standarda za inštalacijske odklopnike. Večina članov je ista v obeh delovnih skupinah, zato so redna zasedanja teh dveh delovnih skupin združena in trajajo skupaj 4 delovne dneve.

Poudariti je treba še to, da naloga delovne skupine ni sprejemanje standardov. Standardi se sprejemajo v okviru tehničnih komitejev IEC-ja. Glasovanje poteka preko nacionalnih komitejev. Delovne skupine samo pripravljajo dokumente, ki se nato sprejemajo po rednem postopku. Sodelovanje v delovnih skupinah torej pomeni seznanitev s pričakovanimi spremembami standardov že v času nastajanja predlogov, ki se preko različnih stopenj (faz) uveljavijo kot mednarodni standardi. Najprej nastane dokument z oznako NP (nov predlog), sledi CD (predlog komiteja), zatem CDV (predlog za glasovanje), FDIS (končni predlog mednarodnega standarda) in nazadnje izdaja samega standarda. Glede na minimalne roke, ki so določeni med posameznimi stopnjami in potrebnim časom glasovanja, ter različna usklajevanja mine od nastanka prvega dokumenta do izdaje standarda vsaj 3 leta. Tudi spremembe obstoječih standardov se vršijo po enakem postopku, s tem da prva stopnja odpade.

Sestanki delovnih skupin WG1 in WG2 so organizirani dvakrat letno: spomladi (aprila ali maja) in jeseni (oktobra ali novembra). Vsakokrat je organizator eden od članov, stroške udeležbe pa nosijo člani sami oz. organizacije, ki jih pošljejo na zasedanje. Kraji sestankov se tako spreminjajo, sestanki so organizirani v različnih državah Evrope, Azije, Afrike in Severne Amerike. Člani prihajajo iz podjetij, ki proizvajajo izdelke s področja delovne skupine, ter laboratorijev, ki se ukvarjajo s preizkušanjem takšnih izdelkov. Delovna skupina WG2 je najbolj številčna, saj ima formalno 56 članov. Na zasedanjih nas je običajno okrog 30. Predstavniki prihajajo s samih znanih naslovov: Schneider, Siemens, Legrand, ABB, Hager, KEMA, CEPEC itn. Neformalna srečanja in sestanki z ostalimi člani po zasedanju lahko pomagajo pospešiti odvijanje poslov ali rešiti kakšne nejasnosti v postopkih certificiranja.

Letošnje prvo zasedanje je bilo v kitajskem mestu Hangžou. To je mesto, ki leži jugozahodno od Šanghaja in je po velikosti šele deseto največje kitajsko mesto. Kljub temu se ponaša s podatkom o skoraj sedmih milijonih prebivalcev. Njegova »majhnost« se je pokazala, ko smo želeli priti tja. Najbolj ugodna povezava je bila Ljubljana–München–Peking–Hangžou. To je v praksi pomenilo, da sem od doma do cilja potreboval 28 ur, kar nekaj od tega časa sem izgubil s čakanjem po letališčih. Ko po tolikšnem času prispeš na cilj, kjer je časovna razlika 6 ur (pozimi celo 7 ur), je rezultat pričakovan: primerna utrujenost. Zato je jasno, da moraš priti na tako oddaljen cilj vsaj en dan pred začetkom zasedanja.

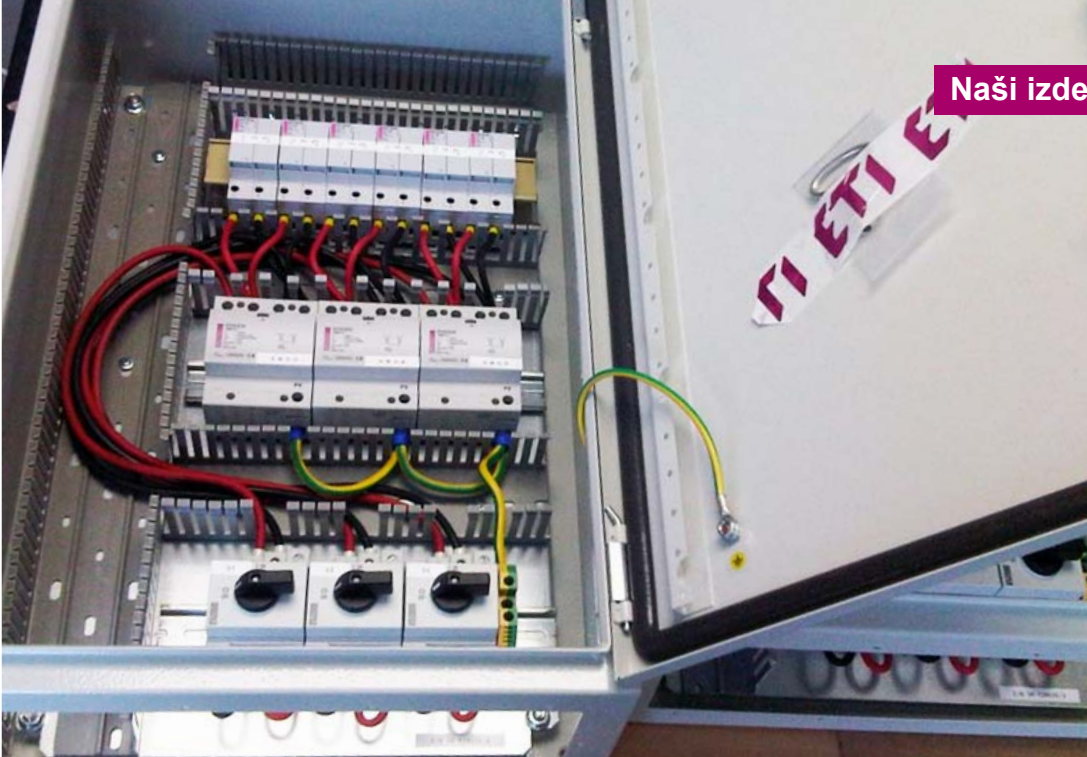
In kaj je bilo še zanimivega? Strokovni del sem objavil v precej obsežnem potnem poročilu in je zanimiv le za ljudi, ki se ukvarjajo s to tematiko. Mogoče ugotovitev, da je Hangžou že »prava Kitajska«. V Šanghaju so npr. smerokazi, imena ulic ipd. napisani tudi v angleščini. Tudi komunikacija v angleščini v večini primerov poteka dokaj preprosto. V Hangžou ni več tako. Ko stopiš skozi izhodna vrata na letališču, je to »vstop v nov svet in vsak korak je nova pustolovščina«. Taksist ni razumel niti besedice angleško. Ko sem mu dal naslov hotela, ga ni znal prebrati – obvlada pač samo »pisavo s hiškami«. Ko sem mu uspel pokazati telefonsko številko hotela, je poklical tja in se dogovoril, kam me mora odpeljati. Enaka zgodba se je ponovila pri vračanju domov, ko sem se peljal na letališče. Prisotna je bila samo preprosta komunikacija: uporaba rok (mahanje) in glave (kimanje). In čakanje: dokler te ne pripelje na cilj, ne moreš biti čisto prepričan, da si na pravi poti.

Kar se tiče hranjenja s palčkami, sem ugotovil, da nisem noben ekspert. Za silo gre. Ni elegantno, ampak pomembno je, da ne ostaneš lačen!

Kitajci se obnašajo vedno bolj evropsko. Ženske so rade lepo urejene, v visokih petkah in elegantnih oblekah, nimajo več samo kratkih črnih frizur, ki smo jih bili vajeni iz prejšnjih časov. Mlajše osebe, ki prihajajo na zasedanja, veliko bolj tekoče govorijo angleško kot njihovi starejši kolegi. Žal pobirajo tudi slabe navade – kot je npr. uživanje hitre prehrane. In temu primerno srečaš na ulici tudi ljudi z odvečnimi kilogrami, kar se včasih skorajda ni zgodilo.

Za zaključek še podatek, da bo letošnje drugo zasedanje obeh delovnih skupin WG1 in WG2 potekalo sredi novembra v Ljubljani. Torej se bom lahko izkazal kot organizator.

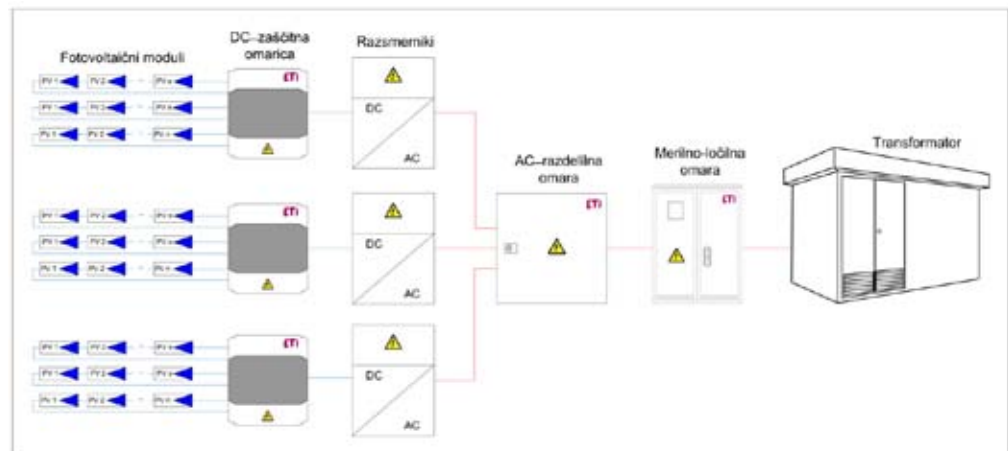
Marija Strehar

DC-zaščitne omarice za fotovoltaiiko

Ko govorimo o fotovoltaičnih elektrarnah in sistemih, imamo pogosto pred očmi le fotonapetostne module, vendar je fotovoltaična elektrarna mnogo več. Če bi elektrarno poskušali razstaviti na smiselne sestavne dele, potem bi dobili prikaz, kakršen je na spodnji sliki. Fotovoltaična elektrarna je sestavljena iz fotonapetostnih modulov, DC-zaščitnih omaric, inverterjev, AC-razdelilne in merilne omare ter mesta za priključitev v energetske omrežje.

Z modro barvo so označeni DC-tokokrogi, vključno z DC-zaščitnimi omaricami, ki združujejo vse zaščitne elemente za DC-tokokroge. Tipično so v DC-omaricah nameščeni zaščitni elementi za nadtokovno zaščito, prenapetostno zaščito in bremenski ločilnik za odklop. Glavna funkcija zaščitnih komponent v DC-zaščitnih omaricah je tako zaščita pred reverznimi tokovi skozi fotovoltaične module, zaščita pred prenapetostmi v primeru atmosferskih razelektritev in induciranih prenapetosti, odklopna funkcija pa v primeru okvare ali vzdrževalnih posegov na fotovoltaičnih moduli.

ETI iz svojega prodajnega programa lahko ponudi vso potrebno zaščitno opremo za zaščito DC-tokokrogov, vključno z različnimi ohišji omarice. Sestava DC-omaric ni vedno enaka, odvisna je namreč od zasnove fotovoltaične elektrarne, tj. od konfiguracije stringov (nizov zaporedno povezanih fotovoltaičnih modulov) in vrste razsmernika, zlasti od njegove moči in števila vhodov na DC-strani. Na trgu je dosegljivih veliko različnih vrst razsmernikov, iz česar sledi, da je treba praktično za vsak primer sončne elektrarne posebej sestaviti ustrezno DC-zaščitno omarico. V okviru systemske integracije smo se odločili izkoristiti to tržno nišo in ponujamo storitev izdelave DC-zaščitne omarice po želji naročnika. Glede na specifikacijo iz projekta izdelamo bodisi popis komponent in opreme – to tudi dobavimo – bodisi omarice sestavimo in ožičimo ter dobavimo izdelane »na ključ«. Za vsakega naročnika izdelamo tudi električno vezalno shemo in shemo končnega izgleda omaric, kar močno pripomore k pravilnosti dobave oz. izdelave in usklajenosti z naročnikom. Storitveno naravnano ponudbo izdelave omaric po želji naročnika postopoma dopolnjujemo tudi z izdelavo omaric za AC-stran fotovoltaičnih elektrarn in tako zaključujemo celostno ponudbo za zaščito fotovoltaičnih elektrarn z vsemi vgrajenimi komponentami in končnim izdelkom pod blagovno znamko ETI.

Fotovoltaični bum v zahodni in južni Evropi počasi usiha, vendar se pričakuje določen nivo investicij v fotovoltaiiko na tem geografskem področju še naprej. Oprema za fotovoltaiiko se ceni, tehnologija in z njo povezan izkoristek fotovoltaičnih modulov se povečuje, globalni trend je naklonjen povečevanju uporabe obnovljivih virov energije. Vse to so vzroki, da se fotovoltaični balon vse bolj širi preko vzhodne Evrope, močno prebujanje je čutiti zlasti na Balkanu. Na vseh omenjenih, še zlasti pa na slednjem področju vidimo možnosti za uspeh s celovitimi rešitvami za fotovoltaične sisteme.

Franc Jenko

In vendar se vrtil

Poslovni svet namreč. V teh zahtevnih razmerah na svetovnih trgih vlagajo uspešna podjetja še več naporov v prodajne dejavnosti. Za uspešno prodajo je treba imeti boljši izdelek, boljše ceno in/ali boljše prodajne pogoje kot konkurenca. Podjetja iščejo nove priložnosti, nove rešitve ter seveda nove kupce. In pomemben prostor za srečanje ponudbe in povpraševanja so sejmi.

Kljub nastanku novih medijev, v prvi vrsti mislim tu na internetno tehnologijo, so predstavitve na sejmih še vedno izredno pomemben vir tržne komunikacije, informacij in prodajnih dejavnosti. Posel delamo ljudje in ljudje smo socialna bitja. Poleg tega pa imamo v krvi še vedno željo, da bi izdelek prijeli v roke ter se s poslovnimi partnerji srečali in pogovorili na štiri oči. Tudi naše podjetje se zaveda pomena uspešnih predstavitev na sejmih. Letos smo bili in bomo seveda tudi v prihodnje na tem področju precej dejavni.

ETI na sejmu LIGHT & BUILDING 2012 (15.–20. april) v Frankfurtu

To je v vseh pogledih naš največji in najpomembnejši sejem v letu 2012.

Light & Building je vodilni svetovni sejem za energetske učinkovitost, ki poteka samo na vsaki dve leti. Sejem je obiskalo rekordnih 196.000 tisoč obiskovalcev in 2.352 razstavljalcev iz 50 različnih držav, tako da je bil v celoti razprodan. Podjetja so predstavila svoje najnovejše izdelke in trende na področju avtomatizacije razsvetljave, električnega inženiringa, sistemov za avtomatizacijo hiš in ostalih zgradb ter programske opreme za gradbeno industrijo. Osrednji niti letošnjega sejma sta bili digitalizacija svetlobe in zgradb ter zgradbe kot zelene elektrarne. Naša strategija nastopa na sejmu je bila v celoti podrejena predstavitvi novosti ter proizvodov iz našega programa, ki so bolj namenjeni zahodnim trgov. Na tem sejmu se običajno srečamo z vsemi našimi največjimi kupci z zahoda, tako da je podarek predvsem na tem, kaj lahko novega ponudimo oziroma kaj le-ti pričakujejo od nas.

Letos smo razstavljali na 80 m² v hali, kjer se je predstavila tudi večina glavnih igralcev, kot so Siemens, Phoenix Contact, EATON ... Dejstvo je, da je prisotnost na sejmih te vrste za nas praktično obvezna.

Sejem je letos obiskala številčna ETI-jeva zasedba. Seveda je

tak sejem tudi velika priložnost za ugotavljanje novih trendov razvoja v panogi, analizo konkurence, obisk poslovnih partnerjev (kupcev in dobaviteljev). Vse pa mora biti podrejeno cilju, da se kaj proda. In v same prodajne dejavnosti smo vsi skupaj

Skupinska slika na našem razstavnem prostoru

seveda vložili največ navora.

Sejem je nakazal glavne trende razvoja v prihodnosti. Stavbe so največji svetovni porabnik energije (cca 40 % celotne porabe) in s tem igrajo pomembno vlogo pri uveljavitvi pametnih omrežij in decentralizirani oskrbi z energijo. Vse to se že izkazuje v povečanem povpraševanju po okolju prijaznih rešitvah za proizvodnjo električne energije, kar dejansko predstavlja veliko priložnost tudi za nas. ETI GREEN PROTECT je vsakakor prava usmeritev za prihodnost, treba pa bo spremljati bodoče trende razvoja in ustrezno prilagajati rešitve in prodajni program.

Sejem lahko ocenimo kot precej uspešen, tako z vidika novega znanja in izkušenj, ki smo jih pridobili, kot tudi z vidika samega obiska razstavnega prostora ter izkazanega zanimanja za proizvode iz našega prodajnega programa.

Se vidimo na sejmu Light & Building 2014 (30. 03.–04. 04.).

ETI na sejmu ENERGETIKA 2012 (15.–18. maj) v Celju

Letos smo sprejeli odločitev, da bomo dejavnejši tudi na lokalnih (slovenskih) sejmih, kar smo resnici na ljubo v zadnjih letih

kar malce zanemarili. In sejem Energetika v Celju je pokazal, kako dobra je dejansko bila ta odločitev.

Sejem Energetika je bienalni sejem, na katerem se lahko predstavijo vsi, ki so energetske učinkovitost in okoljsko odgovornost vpletli v vse pore svoje poslovne strategije. Namenjen je tako strokovni kot tudi splošni javnosti, ki se zaveda pomena učinkovite izrabe energije in potenciala izkoriščanja obnovljivih virov energije. Sejem je privabil preko 21.000 obiskovalcev in

530 razstavljalcev.

Sejem je bil za nas koristen z dveh vidikov. Odločili smo se za strategijo predstavitve našega prodajnega programa, in sicer smo predstavili rešitve, ki jih ponujamo za zaščito električnih inštalacij v zgradbah, industriji, energetiki in polprevodnikih, ter celovite rešitve za zaščito solarnih sistemov. Uspeli smo pridobiti precej novih kontaktov ljudi, ki so v podjetjih neposredno odgovorni za vzdrževanje oziroma projektivno. Torej ljudi, ki dejansko odločajo, katere komponente integrirati v rešitve za zaščito električnih inštalacij.

Drugo pomembno spoznanje pa je bilo, da stranke na našem (domačem) trgu ne poznajo celotnega prodajnega programa, ki ga ponuja ETI. Še vedno prevladuje mišljenje, da smo samo proizvajalec varovalk in morda nekaterih stikal. Treba bo torej vložiti precej več truda v to, da bodo stranke spoznale naš celoten prodajni program. To je naloga nas vseh, saj prav vsi zaposleni lahko vplivamo na prepoznavnost našega podjetja. Priložnosti za rast na domačem trgu torej so in na nas je, da jih izkoristimo.

V prihodnosti bomo vsekakor bolj dejavni pri sejmski promociji na slovenskem trgu, ker to preprosto potrebujemo. Z velikim veseljem vas lahko povabimo na ETI-jev razstaveni prostor v okviru mednarodnega industrijskega sejma tehnike 2012 – In-Tehnike, ki bo potekal med 27. in 29. novembrom na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani.

ETI na sejmu INTERSOLAR 2012 (13.-15. junij) v Münchnu

Zavedanje o pomenu izrabe energije s pomočjo obnovljivih virov predstavlja še vedno velik izziv v strokovni javnosti. Odpirajo se nova vprašanja in iščejo alternativne rešitve. Nemško združenje za solarno industrijo (The German Solar Industry Association), ki velja za pomembnega napovedovalca trendov razvoja, je objavilo študijo o zmožnostih implementacije solarne energije do leta 2030. V skladu z ugotovitvami študije ima nemški trg solarne energije zmogljivost za celo sedemkratno rast do leta 2030, medtem ko bi se število delovnih mest v tem sektorju lahko podvojilo že do leta 2020. Priložnosti torej so in bodo seveda tudi v prihodnje.

In ravno nove priložnosti so tisto, zaradi česar smo tudi letos razstavljali na največjem svetovnem sejmu solarne tehnike

Intersolar 2012 v Münchnu. Na samem sejmu je razstavljal 1.909 razstavljalcev iz 49 držav, kar je nekoliko manj kot lani, ko jih je bilo 2.280. Tudi število obiskovalcev je bilo manjše kot lani, in sicer okrog 66.000 (iz 160 držav).

To je predvsem posledica zmanjševanja oz. ukinjanja subvencij po državah znotraj EU-ja in dejstva, da je trg solarne energije, ki je bil generator gospodarske dejavnosti v precej državah, postal zasičen s ponudniki (predvsem panelov in monterjev). Trg je postal zrel, kupci iščejo predvsem celovite rešitve in pa posamezne specialne proizvode, v našem primeru npr. specialne amperaže varovalk.

Temu primerna je bila tudi strategija našega nastopa. Razpotali smo s 25 m² prostora, ki smo ga namenili predstavitvi večjega prezentacijskega panela s shemo fotovoltaične elektrarne, razdeljene na DC- in AC-del. Namen takšne predstavitve je bil kupcem pokazati, v katerem delu PV-elektarne se uporablja določen izdelek. Na panelu smo predstavili tudi letošnje novosti. Drugi del predstavitvenega prostora pa smo uporabili za predstavitev celovitega sistema AC- in DC-zaščite za manjši solarni sistem, v konkretnem primeru za primer solarne elektrarne na stanovanjski hiši. Predstavitev je bila podprta tako z novo 3D-predstavitveno aplikacijo, kjer so lahko obiskovalci s pomočjo zaslonov na dotik preučili naše rešitve, kot tudi s fizično razstavljenimi omaricami.

Na letošnjem sejmu je bila posebna pozornost namenjena shranjevanju električne energije in vključitvi v omrežje. Samo s področja skladiščenja električne energije je razstavljal več kot 140 mednarodnih razstavljalcev, ki so predstavili najnovejše izdelke in rešitve, ki segajo od majhnih sistemov za shranjevanje baterij s pomočjo kombinacije različnih sistemov za shra-

njevanje z gorivnimi celicami do velikih rešitev za shranjevanje za industrije in trgovine.

Pomemben poudarek je še vedno tudi na e-mobilnosti in vetrni energiji. Na tisoče obiskovalcev se je gnetlo okrog solarnih nadstrekov za vozila v kombinaciji s polnilnimi postajami in seveda najnaprednejšimi vozili na električni pogon.

Čeprav je bil to sejem solarne tehnike, so se letos še bolj številčno kot leta poprej predstavili proizvajalci vetrnih elektrarn. Tudi to področje pridobivanja energije postaja čedalje pomembnejše. Razlog je v kratkem roku za pokritje investicije. Če se investicija v PV-elektarno ob subvenciji države pokrije v 15 letih, traja pokritje vetrne elektrarne okrog 3 leta, in to brez subvencije. V državah, kjer so ustrezni pogoji za proizvodnjo vetrne energije, bo verjetno ta prevladala zaradi ekonomske upravičenosti.

Domen Kos

Pogled v zgodovino podjetja VALKARTON

Podjetje Valkarton nadaljuje večdesetletno tradicijo proizvodnje in predelave valovitega kartona v Sloveniji. Je največji slovenski proizvajalec valovitega kartona in embalaže iz valovitega kartona ter največji izvoznik omenjenih skupin izdelkov. Osnovna dejavnost Valkartona d.d. je proizvodnja valovitega kartona in embalaže iz valovitega kartona. Slogan podjetja se glasi »Embalaža po meri«, poslanstvo pa je na kratko: **ustreči kupcu z uporabnimi, kakovostnimi in ekološko neoporečnimi izdelki ter spremljajočimi storitvami.**

V Logatcu je podjetje s svojim proizvodnim obratom prisotno že od leta 1971, prvotno še v okviru Kartonažne tovarne Ljubljana. Iz leta v leto je proizvodnja podjetja Valkarton naraščala, povečevalo se je število zaposlenih, tržne razmere pa so vzpodbudile razmišljanja o nabavi novega kartonskega stroja, dograditvi objektov in še nekaterih drugih, manjših predelovalnih strojih. Leta 1976 so se zmožljivosti z novim kartonskim strojem podvojile (Logaške novice, februar 1976, str. 1). V osemdesetih letih prejšnjega stoletja je bil Valkarton drugo največje podjetje za proizvodnjo valovitega kartona in embalaže v takratni Jugoslaviji, po nekaterih kazalcih uspešnosti pa najboljše. Logaška in širša javnost je Valkarton poznala kot organizacijo, ki uspešno posluje.

V prvih letih poslovanja je Valkarton zaposloval okoli 250 ljudi ter proizvajal okoli 20.000 ton valovitega kartona. Z modernizacijo in širitvijo strojnega parka je proizvodnja iz leta v leto naraščala. Želja po vplivu tudi na druga poslovna področja ter nekateri drugi faktorji so botrovali izločitvi Valkartona iz delovne organizacije KTL. Leta 1990 so se proizvodni obrati, med katerimi je bil tudi Valkarton, odločili za samostojnost ter sporazumno odpravili KTL.

Leta 1994 se je z izgradnjo nove poslovne stavbe v Logatcu simbolično zaključilo oblikovanje vseh poslovnih funkcij Valkartona. Leta 1995 je Valkarton prejel certifikat ISO 9001. Istega leta se je pričela privatizacija podjetja. 11.12.1996 se je začelo novo obdobje v razvoju Valkartona, saj je podjetje po končanem procesu privatizacije postalo delniška družba.

Leta 1998 je podjetje obnovilo certifikat kakovosti ISO 9001 in leta 2000 tudi certifikat za sistemsko ravnanje z okoljem ISO 14001. Z nakupom delnega ali večinskega lastništva v sedmih družbah v Sloveniji poleg valovitega kartona in embalaže iz valovitega kartona ponuja tudi prodajno potiskano ali kaširano embalažo, darilno embalažo.

V letu 2001, jubilejnem tridesetem letu poslovanja podjetja, se je Valkarton odločil za eno večjih investicij v svoji zgodovini, nakup novega kartonskega stroja, ki je odprl nove možnosti izdelave valovitega kartona in embalaže ter izboljšal konkurenčni položaj podjetja na domačem ter obvladujočem tujem trgu. Leto 2001 si velja, poleg rekordne proizvodnje 45.733 ton valovitega kartona, zapomniti tudi po veliki rasti vrednosti delnice podjetja, ki je botrovala spremembi lastništva, ki se je aprila 2002 končala s pridobitvijo novega večinskega lastnika Valkartona d.d., podjetja Belišče d.d. iz Hrvaške. Belišče d.d. je s prevzemom lastništva postalo Valkartonov glavni dobavitelj osnovne surovine. Leta 2003 se je investicija v nov kartonski stroj izkazala za upravičeno, saj smo presegli proizvodnjo 100 mio m², kar je bil vsekakor lep dosežek pred vstopom Slovenije v Evropsko unijo, ko se je domači trg podjetja bistveno razširil.

Valkarton d.d. je od osamosvojitve dalje kapitalsko vlagal v lastniške deleže slovenskih kartonaž. Pomembna prelomnica v zgodovini podjetja je bila prav gotovo pridobitev novega večinskega lastnika delnic leta 2002, hrvaškega podjetja Belišče d.d. Belišče je tudi dobavitelj preko 80% osnovne surovine, embalažnih papirjev, in s tem močno vpliva na poslovanje Valkartona. Druga večja prelomnica pa se je zgodila leto 2010, ko je avstrijski Duropack postal večinski lastnik Belišča d.d.

Trenutno Valkarton na trgu nastopa kot koncern s štirimi povezanimi družbami s skupno nabavno in prodajno politiko. Skupaj zaposlujejo preko 300 ljudi.

Barbara Jeretina

Predstavitev vrednote: KOMPETENTNOST

V prejšnjih številkah Utripa smo v članku Vrednote v srcu organizacijske kulture ETI predstavili posodobljene vrednote vseh zaposlenih v koncernu ETI, posebej pa še vrednoto USMERJENOST K ODJEMALCU.

Tokrat pa bomo podrobneje predstavili vrednoto **KOMPETENTNOST**. To vrednoto smo postavili že leta 2008 in se je glasila:

Cenimo, razvijamo in nagrajujemo znanje, izkušnje, sposobnosti in osebnostne lastnosti, ki omogočajo učinkovito in uspešno izvajanje delovnih nalog ter doseganje rezultatov.

Lani, ob pripravah na izvedbo Strategije koncerna ETI za obdobje 201–2015, smo to vrednoto, ravno zaradi potreb realizacije Strategije koncerna ETI, posodobili. Novo besedilo, ki ga je pripravil razširjeni kolegij predsednika uprave, se glasi:

KOMPETENTNOST

Cenimo, neprestano nadgrajujemo in razvijamo znanje, osebnostne lastnosti in sposobnosti za hitro, učinkovito in uspešno doseganje ciljev in rezultatov.

Kakšna je razlika med opredelitvama? V čemu je posodobitev opredelitve vrednote boljša? Zaznali smo tri pomembne novosti.

1. V dosedanem besedilu se je pojavljala beseda »nagrajujemo«. V novem predlogu se pojavlja beseda »nadgrajujemo«, ki ima seveda čisto drug pomen in namen.
2. »Delovne naloge in cilje« iz dosedanega besedila so nadomestili »cilji in rezultati«.
3. Dodan je izraz »neprestano«.

Člani razširjenega kolegija predsednika uprave so posodobljene vrednote koncerna ETI predstavili vsem vodjem v koncernu ETI v septembru 2011. Vrednoto KOMPETENTNOST je predstavil direktor Področja za kadrovske, pravne in splošne zadeve Jani Braune. Kako on razume to vrednoto? Zakaj se mu zdi pomembna?

Predstavitev vrednote **KOMPETENTNOST** vodjem ETI-ja v Zagorju 28. 9. 2011

Pri razlagi te vrednote je treba najprej razjasniti, kakšna je njena opredelitev (definicija) v ETI-ju. Najprej pogledjmo, česa izraz KOMPETENTNOST NA PODROČJU KADROV NE POMENI:

- ne pomeni pristojnosti: državni organ je kompetenten za odločitve v postopku, spreminjanje zakona je kompetenca parlamenta;
- ne pomeni pooblaščenosti: določeni direktor je kompetenten za reševanje reklamacije.

KOMPETENTNOST v ETI-ju pomeni sposobnost in motiviranost za kakovostno opravljanje določenega delokroga oz. nalog ali drugače povedano, kompetence so skupek znanj in vedenja, ki jih uporablja oz. skozi svoje delo izkazuje sodelavec. Pravzaprav je že v zgoraj objavljenem besedilu (v okvirju) pojasnjeno, da so kompetence znanja, osebnostne lastnosti in sposobnosti zaposlenih.

Z načrtovanjem in čim bolj stalnim usposabljanjem in samousposabljanjem se da učinkovito razvijati znanja in vplivati na razvijanje sposobnosti zaposlenih. Temu so torej v prvi vrsti namenjena izobraževanja in najrazličnejša usposabljanja. Nekoliko težje je vplivati na osebnostne lastnosti. Prav obvladovanju osebnostnih pomanjkljivosti namenja del kadrovske znanosti posebno pozornost. Po teoriji bi bilo treba že ob zaposlovanju zavrniti tiste kandidate, ki imajo z delovnim mestom nezdržljive osebnostne lastnosti. Tudi če smo pri tem uspešni in imamo na voljo kakovosten kadrovski izbor, imajo zaposleni še vedno dovolj osebnostnih značilnosti, ki so lahko moteče pri delu. Predstavljajmo si na primer, kako pomembne so osebnostne lastnosti prodajnega osebja pri prvem stiku s predstavnikom kupca ali pa pri reševanju reklamacije. Zato razvoj tega dela kompetenc vedno predstavlja velik izziv za kadrovske delavce.

Za ETI je kompetentnost ena od osnovnih vrednot, na kateri se gradi vse naše delovanje. Pogosto priznamo: »Vse je v ljudeh, manj v strojih.« Jaz pa bi dopolnil: »Uspehi temeljijo na kompetentnih sodelavcih!«

Iz napisanega lahko razberemo, da je za uspeh ETI-ja pomembno razvijati kompetence zaposlenih. To dokazujemo s stalnimi usposabljanji, za razvoj kompetenc zaposlenih v oddelkih razvoja in tehnologij pa smo letos organizirali »II. akademijo ETI-ja«. Udeležilo se je bo 32 zaposlenih. Program »II. akademije ETI-ja« predstavljamo v posebnem članku.

Peter Puhan

Predstavitev Franca Jenka

Danes, ko se predstavljam, je za menoj že šest mesecev službovanja v ETI-ju, letos pa bom dopolnil tudi deset let delovnih izkušenj v različnih podjetjih in na različnih delovnih mestih. V tem času sem pridobil precej delovnih izkušenj in se izpopolnil v specialnih znanjih, kar mi na sedanjem delovnem mestu, tj. v sistemske integraciji, pride še kako prav. Idej na novem delovnem mestu mi ne manjka, cilj sistemske integracije je jasen, in če dodamo še uglasen tim sodelavcev z izkušnjami, požrtvovalnostjo in zagnanostjo, problemi, ki se pojavljajo na poti k cilju, ne bi smeli biti prevelika ovira.

Po končanem študiju elektrotehnike v Ljubljani sem se zaposlil kot projektni vodja v podjetju za izdelavo visokotehnoloških rešitev. Ob delu sem leta 2005 magistriral na Fakulteti za elektrotehniko v Ljubljani in delovno pot še isto leto nadaljeval v podjetju Istrabenz Gorenje avtomatizacija procesov, ki se ukvarja s projektiranjem in načrtovanjem sistemov vodenja. Leta 2008 sem opravil strokovni izpit iz odgovornega projektiranja in bil po skupno petih letih dela v tem podjetju imenovan za namestnika direktorja.

Recesija v Sloveniji je takrat že močno zavrla gospodarstvo in v novi vlogi sem kmalu spoznal, kako nevdržno je biti vezan le na slovenski trg, in se zavedel nujnosti prisotnosti na svetovnem trgu. Pri iskanju poti v svet smo takrat z ETI-jem, uspešnim paradnim konjem slovenskega izvoznega gospodarstva, sklenili prvo sodelovanje, ki pa se je nato spremenilo v osebno povabilo k pridružitvi v vrste ETI-ja. V novi vlogi sem tako v začetku leta z velikim izzivom in odgovornostjo prevzel vodenje sistemske integracije v ETI-ju.

V sistemske integraciji se ukvarjamo z načrtovanjem in izvedbo funkcionalnih in celovitih rešitev, širimo in vzdržujemo dopolnilni program z ETI-jevo blagovno znamko, sledimo trgu z nišnimi proizvodi in rešitvami ter na ta način povečujemo prodajo in proizvodom z vključeno storitvijo večamo dodano vrednost. Sistemska integracija je v strategiji koncerna ETI do leta 2015 opredeljena kot eno od bolj izpostavljenih področij delovanja ETI-ja za doseganje rasti. S strokovnimi in izkušenimi kadri postavljamo temelje sistemske integraciji in prepričan sem, da je takšna pot ustrezna za cel koncern. Poudariti želim, da je prostora za strokovnost in kreativnost v ETI-ju mnogo več, kot se ga najde in izkorišča, zato je neizkoriščenih rezerv v koncernu še veliko. Osebno delim mnenje s tistimi, ki so prepričani, da zmagovalci recesije ne bodo tisti, ki bodo obstali, temveč bodo pravi zmagovalci tisti, ki bodo v recesiji prodajo še povečali. ETI je podjetje, ki deluje v več kot 60 državah sveta, predanost posameznikov v matičnem podjetju kot tudi zaposlenih v hčerinskih podjetjih je izjemna in prav v ljudeh se skrivata bogastvo in srce ETI-ja za pogumno nadaljevanje poti k zmagovalcem. Kot izlačan sem prepričan, da bo ETI svoj položaj med vodilnimi podjetji v regiji še utrdil.

Franc Jenko

Proizvodnja

V proizvodnji varovalk VV se kot pilotni projekt uvaja vitka linija. Kaj sploh je vitka linija? Vitka linija je proizvodnja brez zapravljanj. Načelo vitke linije je delati pametneje in manj, ne težje ali več. S tem odpravimo zapravljanja pri delu, ki pa so: popravilo napak, iskanje dokumenta, orodja ali osebe, čakanje, da se neki dogodek izvrši, opravičevanje in razlaga, zakaj nekaj ni tako, kot bi moralo biti, zakasnele informacije in nato spremembe, neizvajanje opravila, slabo izvedeno opravilo itd.

Poudarek je na zmanjšanju visokih zalog, ker skrivajo težave. S tem, ko zaloge zmanjšamo, hitreje identificiramo težavo in hitreje pristopimo k njenemu reševanju.

Način dela v vitki liniji VV:

1. Proizvodnja dela samo tisto, kar je na planu proizvodnje, ki ga izdela planer za 24 ur.

Proizvodnja dobi 24-urni plan, ki je podprt z materialom. Če so motnje in NI REALIZACIJE PLANA, mora proizvodnja to javiti in nadoknaditi – v roku 1 tedna.

2. Vsi v liniji delajo isti izdelek oz. delovni nalog; izdelek se dela do konca – do pakiranja.

3. Izmena nadaljuje delo po planu proizvodnje, kjer je končala predhodna izmena.

4. Predhodna izmena NE SME onemogočiti pretoka dela naslednji izmeni. "podelati do konca". Izmena ne sme končati dela z menjavo.

5. Delo v taktu; enakomeren pretok materiala in dela, tudi za ozka grla, pomoč vseh vsem.

6. Način dela FIFO: prvi noter – prvi ven

7. Minimalna medfazna zaloga

8. Ob zastoju PRENEHAJO DELATI VSI V LINIJI ("zaporedna vezava").

9. V primeru neustrezne kakovosti, dobljene ali narejene, je treba najti vzrok in ga odpraviti, sicer se proizvodnja ustavi. Ne delamo slabe kakovosti.

10. Popravilo gre takoj nazaj v linijo.

11. Predviden in označen prostor za izmet

12. Vsako del. op. dela samo za to usposobljen delavec (matrika usposobljenosti in proces usposabljanja).

Delavka se usposobi za varno, kakovostno, produktivno in samostojno delo.

13. Delavke se same oskrbujejo z materialom.

Vitka linija VV

Material bo v potrebni količini v regalu blizu DM. Lanser skrbi za potrebno količino v regalu.

Pomemben je standard 5S, ki je metoda za varno, urejeno in čisto delovno mesto, za manj zapravljanj.

Razlike novega sistema:

- Dela se, kar je na planu, in ne, za kar je razpoložljiv material.
- Rezultat dela je rezultat skupine in ne posameznika.
- Delajo vsi isti del. nalog
- Odvisne so druga od druge.
- Delavke imajo več časa za delo in manj za pripravljanje, ki ni njihovo delo.
- Delavke so plačane po skupnem učinku in če naredijo več, dobijo več. To velja za celo skupino VV in ne samo za izmeno.
- Predaja izmene in izmensko delo
- Drugačna vloga kontrolorja oz. službe kakovosti
- Sprotna popravila slabih kosov

Tadej Grčar, Peter Drnovšek

Nova robotska celica v Steatitu Kamnik

V industrijski proizvodnji si je že nekaj časa težko predstavljati delo brez robotskih manipulatorjev, ki olajšujejo in nadomeščajo delo človeških rok v proizvodnih procesih. Odločili smo se, da v stiskalnici namestimo robotsko celico zaradi naslednjih dejstev, ki veljajo za našo proizvodnjo v Kamniku:

- zastarel strojni park, s katerim se težko izvaja proizvodnja tehnološko zahtevnejših izdelkov.
- nizka stopnja avtomatizacije tehnoloških procesov
- visoka stopnja izkoriščenosti strojev
- uvajanje zahtevnih novih programov
- nivo tehničnega znanja se je v zadnjih letih zvišal, tako da je kadrovska ekipa sposobna obvladovati tudi proizvodnjo zahtevnejših izdelkov v relativno kratkem času.

Pri iskanju rešitev smo sodelovali z ETI GUM-om in zunanji sodelavci s področja robotike. Po analizi ponudnikov smo se odločili za firmo Motoman in izvajalca Amtec.pro.

Motoman Yaskawa je z več kot 200.000 nameščenimi robotskimi enotami eden vodilnih svetovnih proizvajalcev robotov in nudi široko ponudbo robotskih manipulatorjev za različne vrste industrijskih procesov. Med industrijskimi roboti večinoma prevladujejo šestosne robotske roke, ki so po gibanju najbolj podobne človeški roki in ki lahko dosežejo katero koli točko s poljubno orientacijo.

Novi sistem omogoča avtomatično nalaganje plošč z izdelki na vozičke in je sestavljen iz naslednjih enot:

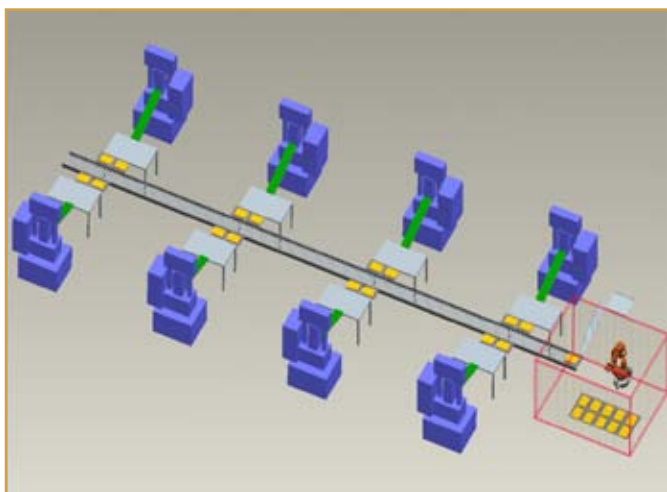
- 1.) robotske celice s šestosnim robotom in posebnimi prijemali za plošče in podstavke,
- 2.) sistema za dodajanje in nameščanje podstavkov na mesto odvzema z robotom,
- 3.) valjčnega transporterja,
- 4.) zaščitne ograje robotske celice s krilnimi vrati in zaščitnimi stikali.

Plošče po valjčni progi potujejo do robotske celice in ko sistem zazna prisotnost plošče, se začne proces paletiranja. Robot se pomakne do točke, kjer pobere pripravljene distančnike, jih vzame, se z njimi vrne po ploščo in jo odnese na voziček. Po končanem nalaganju s signalom na kontrolni plošči in s signalno lučjo nad vrati robotske celice sporoči operaterju, da odpelje polni voziček in vstavi praznega.

Robotska celica olajša delo, obenem pa omogoča hitrejšo in večnivojsko nalaganje.

Uporabljen robot ima delovni doseg 2 m in nosilnost 50 kg.

Njegova kapaciteta je 12 vozičkov/8h.

Z uvedbo robotizacije bo en delavec lahko upravljal 4 do 6 strojev (odvisno od vrste izdelkov); s tem bomo prihranili do 20.000 delovnih ur na leto.

Zaradi odprave normiranega dela bo doseženo optimalno število hodov na stiskalnicah, izboljšala se bo tudi izraba delovnega časa.

Prihranki na letnem nivoju bodo presegli 100.000 evrov, tako da se bo investicija povrnila v dobrem letu.

Stane Marolt

Inovacijska dejavnost 2011/2012

Inovacijski dejavnosti namenimo v naši družbi veliko pozornosti, saj se zavedamo, da je od nje v veliki meri odvisen dolgoročni uspeh družbe. Množičnost, ustvarjalnost in učinkovitost kot temeljni cilji inovacijske dejavnosti so podprti z ustrežno komunikacijo in izobraževanjem.

Vnos, obravnavo in spremljanje inovacijske dejavnosti (koristni inovacijski predlogi) smo programsko podprli v okolju Document Cycle. Elektronsko vodenje inovacijske dejavnosti povečuje transparentnost ter omogoča lažjo in hitrejšo obravnavo inovacijskih predlogov. Zmanjšuje možnost podvajanja predlogov ter omogoča spremljanje učinkovitosti uvedb inovacijskih predlogov v redno proizvodnjo. Za delavce, ki nimajo neposrednega dostopa do aplikacije, vnašajo predloge njihovi vodje (lahko tudi drugi, ki imajo dostop do aplikacije). Zaradi zagotavljanja transparentnosti obravnavanja inovacijskih in koristnih predlogov imamo vsi zaposleni v ETI-ju d. d. preko aplikacije vpogled v vse predloge.

Obdobje	Koristni predlogi		Inovacijski predlogi			Št. nagrajenih inovacij		
	Št. koristnih predlogov	Izplačane nagrade	Št. inovacijskih predlogov	Izplačane nagrade	LGK	Inovacije Zasavja	Državni razpis	Izplačane nagrade
2011	97	7.930 €	2	1.621 €	23.341 €	4	3	6.768 €
2012	33	2.460 €	2	2.903 €	68.042 €	5	*	6.140 €

* Priznanja še niso bila podeljena

Podatki o inovacijskih predlogih, izplačanih leta 2012:

1).

Avtor predloga: Darinka Gričar

Naziv predloga: Zamenjava materiala v EFI-ju; E-Cu s platiranim železom

Dejansko stanje – opis: v EFI-stikalih uporabljamo E-Cu za:

- nosilec odvodne sponke 422132218,
- fiksni kontakt N-pol 422132297,
- fiksni kontakt 422132296.

Kratek opis predloga: na vseh navedenih sestavnih delih bi zamenjali material E-Cu s pobakrenim železom.

Letna gospodarska korist: 38.042 EUR

Višina nagrade: $38.042 \cdot 0.2 \cdot 0.5 \cdot 0.6 = 2.283$ EUR

Rezultat zadnjega tromesečja: izračun temelji na dejanski letni količini.

2).

Avtor predloga: Jože Kastelic

Naziv predloga: Suho čiščenje cevi

Dejansko stanje – opis: v oddelku surove so se cevi vseskozi pred glaziranjem čistile z vodo, gobo. Posledično je pri operaciji glaziranja prihajalo do velikih glazurnih napak, od prilepkov do nepoglaziranih pik.

Kratek opis predloga: izvedba naprave za suho čiščenje cevi.

Letna gospodarska korist: 30.000 EUR

Višina nagrade: $30.000 \cdot 0.2 \cdot 0.5 \cdot 0.2 = 600$ EUR

Rezultat zadnjega tromesečja: v zadnjih treh mesecih: 0,45 % (prilepki) + 0,57 % (glazurne). Povprečni izmet v letu 2011 (1.–11.) 0,85 % prilepki, 1,02 % glazurne. Iz podatkov sledi, da se je izmet prepolovil!

Miran Dolinšek

Najuspešnejši sodelavci leta 2011

Tehnično področje, proizvodnja EI
Romana Repovž

Naša sodelavka Romana Repovž se je kot kompletirka v kompletazi zaposlila pred osemindvajsetimi leti. Delala je na več oddelkih, sedaj pa dela kot preddelavka na oddelku LIMAT in KZS 2M2P. Je zelo vestna, marljiva, pripadnapodjetju in zanesljiva pri svojem delu. Dobro se razume s sodelavci ter jim rada pomaga z nasveti in znanjem. Zato smo jo sodelavci tudi izbrali za naj delavko.

Maja Medija

Maja Medija dela na programu KZS stikal. Pri svojem delu je vestna, prizadevna in pomaga sodelavcem pri reševanju različnih problemov; ob povečanju naročil je vedno pripravljena delati dodatne delavnike.

Tehnično področje, proizvodnja TK
Demitrij Režun je že vrsto let zaposlen kot orodjar v oddelku

brusilnice v TK. Delo opravlja nad pričakovanji ter tako rekoč brez napak in izmeta. Kot orodjar je izredno zanesljiv, sposoben in iznajdljiv v vseh situacijah. Uspešno nadomešča operativnega tehnologa, ko je odsoten. Svoje znanje in izkušnje z veseljem prenaša na sodelavce.

Službe v Tehničnem področju

Blaž Pleterski – tehnolog raziskovalec je naš mladi sodelavec, ki je svojo pot v ETI-ju začel kot praktikant v oddelku tehnolo-

gije elektrotehničnih izdelkov leta 2007. Pri delu se je izkazal, tako da smo ga dva meseca po tem, ko je diplomiral, zaposlili za nedoločen čas. Ob njegovem vestnem, PEDANTNEM delu in mladostni zagnanosti smo ga sprejeli medse in si dela brez njega sploh ne moremo več predstavljati. Naj nam bo za vzgled.

Sandi Klinc

Sandi je že deseto leto zaposlen kot raziskovalec v razvoju elektrotehničnih izdelkov. Področje njegovega dela so zaščitna stikala na diferenčni tok z nadtokovno zaščito, po domače KZS. To so izdelki iz našega proizvodnega programa, ki jih odlikuje najvišja stopnja kompleksnosti in zahtevnosti ter jih prodajamo najbolj zahtevnim kupcem. Strokovno znanje, ki ga je pridobil med študijem, je bilo dobra osnova, ki jo je moral kasneje izpopolniti in jo še vedno nadgrajuje. Poleg strokovnega znanja in sedaj že bogatih izkušenj pri Sandiju vsi cenimo njegovo pripravljenost za pomoč in sodelovanje. Smisel za timsko delo, rečemo v sodobnem jeziku. Zagnano se spopada z najrazličnejšimi izzivi, čeprav niso vedno z njegovega področja. Ne išče izgovorov, išče rešitve problemov – lastnost, ki jo marsikdaj in marsikje pogrešamo. O njegovem uspešnem delu pričajo tudi priznanja. Letos je bil soavtor inovacije, ki je bila nagrajena z zlatim priznanjem za najboljše inovacije Zasavja.

Druge službe in področja ETI, d.d. **Romana Marolt**

Marolt Romana, ki opravlja dela vodje skladišča, je bila zaradi svojega načina komuniciranja in pripravljenosti pomagati sodelavcem vedno priljubljena in cenjena.

Je vztrajna in zanesljiva, njena požrtvovalnost se je posebno pokazala lani, ko se je ukvarjala predvsem s težavami uvedbe novega informacijskega sistema INFOR. Veliko sistemskih težav je reševala in še rešuje sama brez velikih težav.

ETI Gum **Marjan Dolinšek**

Vodenje tehnologije v orodjarni je prevzel pred dvema letoma, že prej pa je kot tehnolog pripomogel k razvoju orodjarstva v družbi ETI. Je marljiv, vztrajen in zanesljiv. Zaradi svojega znanja in sposobnosti je bil povabljen v tim za vpeljavo projektnega dela v IS Infor, ki je tudi po njegovi zaslugi pripeljan na raven, kakršno uporabnik zahteva in potrebuje.

Med sodelavci je priljubljen zaradi svojega načina komuniciranja, odprtosti in pozitivnega odnosa do dela. Rad pridobiva znanje, svoje izkušnje pa tudi nesebično deli z drugimi. Tudi zato nam je v veselje, da je član naše ekipe!

Boštjan Županec

Boštjan vestno in natančno opravlja svoje delo vodje izdelave, pri povečanem obsegu dela pa je vedno pripravljen delati tudi zunaj svojega rednega delovnega časa. Delo v družbi postavlja na prvo mesto, pred domačimi obveznostmi. Vsak dan se srečuje z izzivi, ki jih uspešno premaguje, še posebno pa se je in se še trudi z aktivnostmi, povezanimi z vpeljavo Inforja. S pripadnostjo podjetju in motiviranostjo za delo pozitivno vpliva na sodelavce in jim tudi pomaga, če je treba.

Silva Velkavrh

Novice iz Sveta delavcev

Pred vami so kratke informacije o večini dejavnosti prve polovice letošnjega leta.

1. VARNO DELO VSEH ZAPOSLENIH

Decembra 2011 je stopil v veljavo nov zakon ZVZD (Zakon o varstvu in zdravju pri delu), ki bolj kot kadar koli prej narekuje delodajalcem, da morajo poskrbeti za varnost, fizično ugodje, pa tudi obvladovanje psihosocialnih tveganj na delovnem mestu.

In kaj so psihosocialna tveganja?

To so dejavniki v delovnem okolju, ki povzročajo doživetja preobremenjenosti in stresa zaradi socialnih in organizacijskih pogojev dela. Sem poleg nasilja in nadlegovanja na delovnem mestu spadajo konflikti med zaposlenimi, slaba in neustrezna komunikacija, slabo opredeljena hierarhija odnosov v delovni organizaciji in podobno.

24. člen zakona delodajalcem nalaga sprejetje ukrepov za preprečevanje, odpravljanje in obvladovanje primerov nasilja, trpinčenja, nadlegovanja in drugih oblik psihosocialnih tveganj na delovnem mestu, ki lahko ogrozijo zdravje delavcev. Tudi zato potekajo v zadnjem času intenzivna izobraževanja, ki zadevajo mobing (vodi jih gospa Rosita Razpotnik, zaključilo jih je že skoraj 2/3 zaposlenih), in tudi intenzivna izobraževanja iz varstva pri delu.

6. člen nalaga delodajalcu načrtovanje in izvajanje promocije zdravja na delovnem mestu, kar zahteva precej bolj osebni pristop in ne le podajanje šablonskih navodil, saj naj bi bila promocija že vključena v ocene tveganj. Na kratko, nekomu, ki dela s peskom, bi bilo več kot neokusno predavati o škodljivosti kajenja ali pa nekomu, ki že pri delu veliko hodi, predlagati hojo v naravi. Ta in pa plavanje naj bi bila primerna za tiste, ki veliko sedijo v položaju prisilne drže.

32. člen nalaga delodajalcu, da mora za promocijo tudi zagotoviti potrebna sredstva in način spremljanja njenega izvajanja.

Na kratko bi lahko povzeli: promocija zdravja na delovnem mestu so skupna prizadevanja delodajalcev, delavcev in družbe za izboljšanje zdravja in dobrega počutja na delovnem mestu!

2. INVALIDOM PRIJAZNO PODJETJE

Tudi aktiv oz. komisija, ki združuje problematiko invalidov, tako v ETI-ju kot v ETI GUM-u, še vedno neumorno dela. 23. aprila je aktiv za 21 invalidov, ki so se udeležili predavanja, pripravil predavanje o zakonu z naslovom PACIENTOVE PRAVICE, ki nam ga je predstavila zastopnica pacientovih pravic za Zasavje, gospa MELINA OMRZEL PETEK.

Dogovorili smo se, da lahko kdor koli, ki ima kakršne koli težave ali pomisleke, kontaktira z zastopnico pacientovih pravic za Zasavje na elektronskem naslovu »Melina Omrzel Petek« <Melina.Omrzel.Petek@zzv-lj.si> in na tel. št. 03 56 46 471. Dosegljiva je v ponedeljek 14.–20. ure, v torek 17.–20. ure in v sredo 17.–20. ure.

Za osebni sestanek se je treba prej dogovoriti po telefonu!

3. ZAPOSLENIM PRIJAZNO PODJETJE

Spomladi smo uveljavili spremembo delovnega časa za neproizvodna dela. Možen začetek dela se je s 7.30 premaknil na 7.00 uro.

Podjetje je pripravilo tudi še en razpis za odkup delnic tistih lastnikov med malimi delničarji z do 29 delnicami po ceni 29 EUR za delnico.

Na podlagi pobude zaposlenih na VV-liniji smo se za 21. 6. 2012 dogovorili za sestanek na novi liniji. Član uprave, gospod Rafael Kogej, šef Tadej Grčar, predsednica sindikata Mateja Gerečnik in jaz smo za svet delavcev organizirali sestanek, na katerem so lahko zaposleni spraševali o vsem v zvezi z vitko linijo, kar jim še ni bilo jasno iz prejšnjih predstavitev in kar se je še nabralo odprtih vprašanj.

Njihova vprašanja in odgovori nanje bodo objavljeni na njihovi oglasni deski.

Bolj intenzivno smo delali tudi v ETI GUM-u in montaži Kamnik zaradi izjemno visokih bolniščin, kjer ekipa, ki jo sestavljajo predstavniki PKPS-ja, vodja proizvodnje, neposredni šef, predsednica SD-ja in pooblaščenca delavka, preverja, kaj se da narediti za znižanje bolniščin.

Tu se prijaznost začasno konča!

Žal pa je kriza povzročila tudi vpeljevanje ukrepov, zaradi katerih bo prišlo do prestavitev in tudi prerazporeditev režijskih delavcev iz poslovnih razlogov, kar pomeni, da lahko podjetje prerazporedi do 19 ljudi na četrletje, vendar šele, ko na primerljivih delovnih mestih ni več ne agencijskih delavcev ne študentov ne delavcev po pogodbi.

Postopki so se žal že začeli. Obrazložitev, ki ste jo lahko prebrali v zapisniku 7. seje SD-ja, je bila, da se je z odpuščanjem agencijskih delavcev povsem porušilo razmerje med režijskim in normiranim delom in da si podjetje v času krize tega ne more več privoščiti.

Vročine pa ne dviga le kriza, ki se ne umirja, ampak tudi mati narava. Do nadaljnjega veljajo v primeru vročine enaki ukrepi kot lani.

Običajno zaključim svoj članek: pa na zadovoljstvo ne pozabite. Želim vam kakšen dober odmor, senco, družbo prijateljev in družine, pa bodisi hladno pivo bodisi limonado, odvisno od okusa!

Aleksandra Povhe

Slavnik, 26. maja 2012

SLAVNIK, dr. Henrik Tuma, PIRAN

Zima 2012 je bila mrzla in bolj sušna. Pomlad oziroma pozna pomlad je bila zelo deževna in hladna. 6. februarja 2012 je zamrznil potok Medija nasproti orodjarne, kar je zelo redek pojav. 4. junija 2012 se je med Zemljo in Sonce postavila Venera. Ponovno se bo čez 113 let.

Slovenska planinska pot oziroma transverzala je druga najdaljša planinska pot v Sloveniji. Dolga je 850 km. Začne se v Mariboru, vodi preko Pohorja, Uršlje gore, Raduhe, zatem pa se spusti v Solčavo. Od tam se preko Robanovega kota dvigne na Korošico, Ojstrico, Planjavo in se spusti na Kamniško sedlo, od koder vodi pod Brano, se povzpne na Tursko goro, Skuto, spusti na Pode in naprej na Kokrsko sedlo. Od tam se dvigne na Grintovec, Jezersko Kočno, spusti do Češke koče in se nadaljuje na Jezersko. Z Jezerskega vodi pot na Storžič, od tam se spusti do Doma pod Storžičem, se dvigne na planino Velika Poljana, Kriško goro in spusti v Tržič. S Tržiča vodi pot na Dobrčo in mimo Roblekovega doma na Begunjščico. Z Begunjščice se obrne proti zahodu, proti Stolu, ki je najvišji vrh v Karavankah. Tam stoji Prešernova koča. Od tam gre pot proti zahodu, do Golice. Z Golice gre

proti jugu do Dovjega, kjer zapusti Karavanke in se poda v pogorje Julijskih Alp. Z Dovjega gre pot preko Mojstrane v Vrata, kjer stoji Aljažev dom. Po Tomiškovi poti gre do Staničeve koče, Doma na Kredarici in še naprej na vrh Triglava. S Triglava se spusti do Tržaške koče na Doliču. Z Doliča se pot nadaljuje do Luknje, se dvigne do Kriških podov, povzpne na Razor in Prisojnik, spusti na Vršič, dvigne na Jalovec in spusti v Trento. S Trente se povzpne do Zasavske koče na Prehodavcih. Zasavska koča se imenuje zato, ker jo oskrbuje Planinsko društvo Radeče. V kočo je bila preurejena iz nekdanje italijanske karavle. S Prehodavcev se pot nadaljuje po Dolini Triglavskih jezer do Koče pri Triglavskih jezerih. Od tam gre proti Komni, mimo koče pod Bogatinom, kjer se obrne povsem proti zahodu. Mimo Bohinjskih vrat se spusti do Krnskega jezera, kjer je tudi planinska koča. Od Krnskega jezera je še 800 višinskih metrov do vrha Krna. Nekoliko pod vrhom, na južni strani, leži Gomiljškovo zavetišče. S Krna gre pot proti vzhodu do koče na planini Razor. Od tam se povzpne na Vogel, se obrne povsem proti vzhodu, po grebenu do koče Zorka Jelinciča na Črni prsti. Črna

prst je znana po čudovitem in obilnem planinskem cvetju. S Črne prsti gre pot proti jugu, mimo vasi Bača na sedlo Petrovo Brdo. To je sedlo med Škofjo Loko in Mostom na Soči. S Petrovega Brda vodi pot na 1.622 m visoki Porezen, kjer stoji planinski dom. S Porezna je čudovit razgled na greben Črne prsti na severu, vidi pa se tudi Triglav. S Porezna se pot spusti do partizanske bolnišnice Franja, se ponovno dvigne na Ermanovec, nato se nadaljuje preko Bevkovega vrha, Sivke, Hleviških planin, Malega Goljaka, Čavna, Pirnatove koče na Javorniku, Furlanovega zavetišča na Abramcu, Vojkove koče na Nanosu do Vremščice in še naprej do Ankarana.

Najprimernejši čas za obisk Slovenske planinske poti oziroma transverzale je sledeč: Julijskih Alp, Kamniško-Savinjskih Alp in Karavank poleti, Pohorja predvsem jeseni, primorski del transverzale pa predvsem spomladi, ko še ni prevročje. Tako sem se nekega aprila pred leti odločil, da opravi del primorske poti. Z vlakom sem se iz Ljubljane peljal do Pivke. Od tam sem šel proti zahodu, proti Vremščici. Iz Pivke ni nobene neposredne poti do vrha Vremščice. Šel sem kar po železniški progi, ki pelje od Pivke

Piran, 24. septembra 2011

proti Divači. Ko sem bil na južni strani Vremščice, sem zapustil železniško progo in zavil na omenjeno goro. Našel sem slabo uhojeno pot in po njej prišel na vzhodno stran gore. Prišel sem na pot, ki vodi s Petelinj, in po njej nadaljeval do vrha. Vremščica je visoka 1.027 m. Z nje je lep razgled predvsem na bližnji Nanos na severu. Poleti tam raste obilno cvetje, na njej pa živijo tudi volkovi. Z vrha Vremščice sem nekaj časa hodil proti zahodu, potem sem zavil proti jugu, kjer sem se spustil do ceste Škocjanske jame–Ilirska Bistrica. Pot sem nadaljeval naprej proti jugu, do vasi Artviže na Brkinih. Od tam sem se spustil do naselja Markovščina, ki leži ob cesti Kozina–Ilirska Bistrica. Nato sem se ponovno dvignil na Slavnik, kjer se nahaja Tumova planinska koča. Tam sem tudi prespal. Slavnik je gorski greben v smeri jugovzhod–severozahod. Najvišja točka Slavnika leži na nadmorski višini 1.018 m.

Zjutraj sem šel naprej. Zaradi poškodovanih čevljev sem dobil žulj na zadnji strani noge, tik nad peto. Poškodovana noga me je pri hoji čedalje bolj bolela. Zato sem se sezul in kar bos oziroma v nogavicah sestopal s Slavnika do Prešnice. Pot pa ni bila samo travnata, temveč tudi trnasta. S Prešnice sem šel do glavne ceste Divača–Koper, nato zavil proti zahodu in se spustil po poti do vasi Osp. To je tista vas, nad katero se dviga stena, visoka preko 100 m. Z Ospa

sem se povzpел še na Tinjan ter nato sestopil proti zahodu do Ankarana, kjer se Slovenska planinska pot konča. Tinjan je hrib, ki leži severno od Dekanov, na severu pa je Trst. Iz Ankarana sem se z avtobusom odpeljal v Ljubljano.

Planinska koča na Slavniku se imenuje po planincu, alpinistu in piscu knjig o gorah Henriku Tumi. Henrik Tuma se je rodil 9. julija 1858 v Krakovem v Ljubljani. Oče Matej Tuma (1814–1892) je bil čevljarški mojster, ki je leta 1836 prišel iz Prage v Ljubljano. Mati Ana Marija Vidic (1819–1898) je bila iz revne kmečke družine iz Police pri Grosupljem. Matej in Ana sta se poročila leta 1850 v Ljubljani in v zakonu se jima je rodilo osem otrok. Henrik je bil peti po vrsti. Po končani osnovni šoli in gimnaziji je šel na Dunaj študirat pravo. Leta 1888 je diplomiral. Služboval je v Ljubljani in Trstu. Ko pa je opravil sodniški izpit, je postal sodnik v Tolminu. Tam je spoznal bodočo ženo Marijo Gianole (1877–1928), rojeno v Egiptu očetu Luigiju Gianolu iz Chiasa v Švici in materi Avguštini Gabršček, Podšolarjevi iz Tolmina. Henrik in Marija sta se poročila leta 1894 v Tolminu in v zakonu se jima je rodilo deset otrok. Leta 1901 je Henrik odprl samostojno odvetniško pisarno v Gorici, kjer je tudi živel. Leta 1924 se je preselil v Ljubljano, kjer je 10. aprila 1935 umrl. Henrik Tuma je bil pravnik, odvetnik, sodnik, planinec, alpinist ter politik. Kot planinec oziroma

alpinist je deloval v propagandnem odseku Alpinističnega kluba Skala. Ukvarjal se je predvsem s poimenovanjem vrhov Julijskih Alp. Za časa življenja sta izšli dve njegovi knjigi, veliko pa jih je izšlo po njegovi smrti. Knjigi Henrika Tume, ki sta izšli za časa njegovega življenja: Imenoslovje Julijskih Alp (1929), Pomen in razvoj alpinizma (1930).

Naj še nekoliko nadaljujem z otroki Henrika in Marije Tuma:

Stanislava (1896–1896), Ivan (1897–1978), Jaroslav (1899–1958), Ljubomir (1901–1903), Ana (1903–1969), Branimir (1904–1991), Ostoja (1906–1972), Boris (1909–1945), Zoran (1912–1945), Marko (1914–1914). O tej rodbini je še znano, da je Ana Tuma živela z alpinistom Janezom Kvedrom, ki je med prvimi preplezal severno Triglavsko steno.

Boris in Zoran Tuma sta padla pod streli sovražnika nekaj pred koncem druge svetovne vojne. Ostojev sin je Matija Tuma, ki je predaval predmete s področja energetike na Fakulteti za strojništvo v Ljubljani. Nekaj časa je bil tudi dekan te fakultete. Proučil je rodbino Tuma in ugotovitve izdal v knjigi z naslovom Kronika rodbine Tuma. Žena sina Matije Tume vodi Založbo Tuma.

Letos sem bil že dvakrat v Slovenski Istri. V tej številki sem nameraval napisati kaj o tej pokrajini in Piranu, vendar bom to temo prihranil za kdaj drugič.

Darko Dolinar

Nadgradnja ločenega zbiranja odpadkov

V ETI-ju in ETI GUM-u smo začeli z nameščanjem:

- novih zabojnikov za zbiranje odpadne embalaže pri avtomatih za napitke,
- priprav za stiskanje odpadnih plastenk in pločevink,
- zabojnikov za zbiranje plastičnih pokrovčkov.

NAMEN

Z ločenim zbiranjem plastenk in pločevink bomo zmanjšali količino odpadkov, ki končajo na smetišču, in povečali količino odpadne embalaže, ki jo lahko predelamo in ponovno uporabimo. Z doslednim ločenim zbiranjem odpadkov bomo dosegli gospodarnije ravnanje z odpadki in izboljšali naš odnos do okolja.

Kaj in kje smo namestili?

- Zabojnike za ločeno zbiranje odpadnih plastenk, pločevink in ostalih odpadkov.

Takšni zabojniki stojijo pri vhodu v obrat TK-ja, pri glavnem vhodu v obrat EI-ja in pri vhodu v obrat steatita v Kamniku.

- Enojne zabojnike za odpadne plastenke. Takšni zabojniki stojijo na stopnišču upravne stavbe – 3. nadstropje, v nabavi – medetaža med 1. in 2. nadstropjem in v »montaži« v Kamniku.

- Ročno stiskalnico za stiskanje plastenk, ki je nameščena na steni glavnega vhoda v obrat EI-ja.

- Namenske koše za zbiranje odpadnih lončkov in žličk za tople napitke, ki so nameščeni na kovinskem podestu pri izhodu iz upravne stavbe (2. nadstropje), pri vhodu v obrat TK-ja, pri glavnem vhodu v obrat EI-ja in na ETI GUM-u.

- Aktiv delovnih invalidov je februarja 2012 pričel z akcijo zbiranja plastičnih pokrovčkov. Trenutno so plastični zabojniki nameščeni zraven avtomatov s pijačo. Z zbiranjem plastičnih pokrovčkov želijo pomagati pomoči potrebnim. Z odzivom zaposlenih smo zelo zadovoljni.

PRIPOROČILA

- Pri ločenem zbiranju odpadne embalaže upoštevajte označbe na zabojnikih.
- Pred oddajo je priporočljivo embalažo stisniti, s tem prihranimo prostor (poskusna namestitve ročne stiskalnice pred glavni vhod v obrat EI-ja). Ravno tako je nujno potrebno embalažo očistiti vseh vrst ostankov odpadkov in odpadnih tekočin.
- V zaboje za plastične pokrovčke sodijo le pokrovčki in ne kozarčki, smeti, žličke ...
- V kolikor bo vaš odziv na uvedeno nadgradnjo ločenega zbiranja odpadkov dober, bomo v tem smislu opremili tudi vsa druga mesta pri avtomatih za napitke.
- Veseli bomo tudi dodatnih predlogov za izboljšanje.

Ani Razpotnik

Ekipa na delu

Preverjanje usposobljenosti ekip prve pomoči v letu 2012

V soboto, 19. 5. 2012, je bilo v Hrastniku izvedeno X. regijsko preverjanje usposobljenosti ekip prve pomoči Civilne zaščite ETI d.d. v naslednji sestavi:

- vodja ekipe: Marjan Majdič,
- člani ekipe: Rajko Vozel, Mojca Hrovat, Irma Koren Urankar, Darja Kuder Sijamhodžič in Helena Odlazek.

Namen preverjanja znanja usposobljenosti ekip prve pomoči Civilne zaščite in Rdečega križa je:

- preverjanje opremljenosti ekip prve pomoči na področju Zasavja,
- utrjevati znanje za preprečevanje nesreč, če pa že pride do njih, kakovostno pomagati sebi in drugim,
- pri članih spodbujati težnjo po boljšem znanju in obvladovanju veščin iz prve pomoči ob naravnih in drugih nesrečah,
- obnavljati znanje članov ekip in s tem vzdrževati njihovo trajno usposobljenost za nudenje prve pomoči,
- pri članih ekip razvijati izurjenost za usklajeno delo vseh članov ekip pri nujenju prve pomoči ob najrazličnejših poškodbah,
- preveriti usposobljenost vodij ekip prve pomoči,
- spodbujati težnjo po čim boljšem izvajanju prve pomoči ob upoštevanju sodobnih učnih metod in sodobnih dosežkov v prvi pomoči,
- razvijati med državljani, člani Rdečega križa in pripadniki Civilne zaščite v lokalnih skupnostih, gospodarskih družbah, zavodih in drugih organizacijah interes za obvladanje veščin nujenja prve pomoči ter dejavnost Rdečega križa in Civilne zaščite v celoti.

Elemente strokovnega preverjanja usposobljenosti ekip prve pomoči je pripravil dr. Franc Novak. Preverjanja se je udeležilo 7 ekip. Naša ekipa je pri žrebu izvelkla številko 4.

Tokratno preverjanje znanja iz reševanja in nujenja prve pomoči je bilo pripravljeno na temo »Potres«, in to na vseh treh

delovnih točkah. Po seznanitvi s situacijo na mestu nesreče se je pričel praktičen preizkus znanja. Vodja ekipe je po oceni situacije razporedil člane ekipe k poškodovancem glede na nujnost nujenja prve pomoči. Ekipa za reševanje in nudenje prve pomoči je imela za svoje delo določen čas 10 minut.

Tekmovalna ekipa ETI-ja

Delo ekipe je ocenjevala skupina zdravnikov. Vsak poškodovanec in vodja ekipe sta imela svojega ocenjevalca. Rezultati dela ekipe so se beležili na ocenjevalne pole in bili objavljeni po končanem delu vseh ekip.

Zmagala je ekipa Poklicnih gasilcev Trbovlje, ki se bo udeležila republiškega preverjanja usposobljenosti ekip prve pomoči. Vsi vodje ekip so bili še posebej pohvaljeni za višji nivo prikazane znanja kot v preteklih letih, prav tako pa so bile letos ekipe tesno skupaj, saj je bilo med prvo- in zadnjevrščeno ekipo le 20% razlike v znanju.

Na tem mestu bi radi pohvalili vse udeležence preverjanja usposobljenosti ekip prve pomoči za njihov trud in prizadevnost ter se jim hkrati zahvalili za njihovo sodelovanje.

Helena Odlazek

1. tradicionalni pohod na Goro Oljko na dan mladosti

Direktorica nam je že za novo leto obljubila, da nas bo peljala ven, pa zdaj eden zdaj drugi ni in ni imel časa. Minili so februar, marec, april ... in kot bi mignil, je bil maj. Dogovarjali smo se, da bomo šli zdaj, ko je toplo, na Čemšeniško planino. A lenobam, kakršne smo, se ni ljubilo »riniti« v hrib. Odločili smo se, da se bomo raje odpeljali nekam blizu. Ne, to pa ne, je rekla šefica, in kdo bi si ji upal ugovarjati. Nihče. Razmišljala je in razmišljala in se na koncu odločila: Goro Oljka in dan mladosti. In pika. »Pa še tradicionalni pohod naj bo,« je rekla. Čemšeniška planina je dojenček v primerjavi s to goro. Res ji lahko rečemo gora. Pot je bila dolga in strma, nekaj časa smo še prepevali, potem pa se je slišalo samo še sopihanje, jamranje in stokanje, kdaj bomo na vrhu. Obljubljene dobre pol urce se je razvleklo na dve uri. Strminica pa v plezalno steno, za povrh po gozdu, polnem korenin in kamnov. In da je bila katastrofa še hujša, se je tik pod kočo ulilo kot iz škafa. Šefica je bila seveda že na vrhu. Pomislite, mi smo komaj lezli gor, ona je pa tekla.

No, pa se je le zjasnilo. Posijalo je sonce, lahko smo šli iz gozda na plano in smo jo zagledali: kočo na Gori Oljki. Našo rešiteljico. Ko smo vsi prispeli na vrh, je bil seveda trud poplačan. Najprej smo zagledali zelo lepo cerkev in si jo potem tudi z veseljem ogledali.

Postali smo lačni in žejni, in ker nas je že čakalo kosilo, smo se kar usedli. Kako in kaj je bilo potem, pa naj govorijo slike. Bilo je res »lušno« in komaj čakamo na drugi tradicionalni pohod na Goro Oljko na dan mladosti.

S strani direktorice je padla ideja za pohod na Goro Oljko na dan mladosti. Šli smo vsi FS-jevci in še naša deklica na obvezni praksi Nina.

In seveda, ker smo same punce in in so šli z nami še otroci, smo morale imeti s seboj tudi varnostnike.

S seboj smo vzeli tudi našo bodočnost – konec koncev je bil le dan mladosti.

Potem pa smo se lahko brez skrbi zabavale dolgo v noč.

Tekst: Andreja Kos
Foto: Nina Pobjlšaj

Nasmehnite se, fotografirajo vas!

Še do lani smo vsak teden slišali kakšnega sodelavca, kako so ga policisti ujeli na radar. Morda so ujeli tudi vas. No, mene so »slikali« in mi fotografijo poslali na dom, skupaj s položnico. In v evidenco so mi vpisali kazenske točke.

Letos smo doživeli stavko policistov, ki je bil usmerjena predvsem proti državi. Merilce hitrosti so umaknili s cest. S tem so zajezili potok denarja, ki se je stekal v proračun. Stavke je že dolgo konec, policistov pa na cestah skoraj ni. Po nekaterih podatkih je bilo letos izdanih približno polovico manj plačilnih nalogov za prehitro vožnjo kot v enakem obdobju lani. V nadaljevanju sledita opisa dveh najpogostejših situacij v povezavi z meritvami hitrosti na cesti.

Pri prvi nas policist z laserskim merilcem čaka ob cesti, v naselju, morda na avtobusni postaji. Svetlobni snop naprave usmeri v čim bolj ravno površino našega vozila (morda v registrsko tablico) in naprava s pomočjo povratnega žarka izračuna hitrost. Če je hitrost glede na prometno signalizacijo previsoka, nas policist ustavi in nam na napravi pokaže podatek o razdalji, na kateri je naprava izmerila hitrost, in podatek o izmerjeni hitrosti. Razdaljo je treba izmeriti zato, ker je pomembno, kje je bila izmerjena hitrost. Pred prometnim znakom, ki omejuje hitrost, ali za njim. Treba je razumeti, da moramo hitrost zniževati pred prometnim znakom, vzporedno z njim moramo že voziti znotraj omejitve. Policist nas legitimira, o meritvah pa vodi poseben zapisnik. Na koncu postopka nam vrne dokumente in izroči plačilni nalog. Če pa je bila naša hitrost močno previsoka, namesto izdaje plačilnega naloga policijska postaja zoper nas na sodišče vložijo obdolžilni predlog. V takšnih primerih policisti praviloma opravijo še postopek preizkusa alkoholiziranosti.

V prvih letih uporabe laserskih merilcev so prehitri vozniki množično vlagali na sodišče zahteve za sodno varstvo. Celo s svetovnega spleta si lahko pridobil obrazec, s katerim si utemeljeval, da merilec hitrosti ni bil umerjen, da ni bil zakonit, da policist ni imel opravljenega ustreznega tečaja za rokovanje in kar je še podobnih streljanj v prazno. S temi ugovori voznik ne more uspeti, lahko pa uspe, če dokaže, da je prometni znak za omejitev hitrosti zaparkiralo tovorno vozilo, da je prerasel z grmovjem ali podobno. Na to naj opozori policiste, si zapiše in se čim prej odpravi nazaj ter tak prometni znak fotografira. Vse to mu bo prišlo prav na sodišču, ko bo sprožil zahtevo za sodno varstvo zoper plačilni nalog ali bo povabljen na obravnavo, ker je stekel postopek zaradi obdolžilnega predloga.

Druga vrsta merilcev pa so tisti, ki se sprožijo sami, zabeležijo hitrost in nas tudi fotografirajo. Če je svetloba slaba, se sproži tudi bliskavica. Merilci so nameščeni v ohišjih, ki jih vidimo ob cesti, lahko pa tudi v policijskih vozilih brez oznak, npr. v prtljažniku. Če ga posname tak merilec, dobi lastnik vozila skupaj s fotografijo na dom poziv, da se mora izjasniti o okoliščinah prekrška. Pravzaprav gre za poziv lastniku vozila, da pove, kdo je bil tisti, ki je vozilo v času meritve dejansko vozil. Trdovratni kršitelji so v preteklosti kaj kmalu ugotovili, da je torej smiselno vozila registrirati na ime svoje priletne babice, ki seveda nima vozniškega izpita in se nikoli ne more spomniti, kateremu od vnukov je prav tistega dne posodila avtomobil.

Tudi zato je zakonodajalec pred dobrim letom preprečil, da bi osebe, ki nimajo ustreznega vozniškega dovoljenja, imele registrirana vozila, za katera ni jasno, kdo jih običajno uporablja. V takih primerih je treba sedaj ob podaljšanju registracije vozila deponirati podatke o dejanskem uporabniku vozila.

Seveda lastnik oz. uporabnik vozila lahko dokazuje, kdo je dejansko upravljal z vozilom in vozil prehitro, a zakon zahteva, da mora pri sodišču vzbuditi vsaj utemeljen dvom, da očitane prekrška ni storil, kar pa je glede na sedanjo sodno prakso zelo težko. Zgolj navedba izmišljenega bratranca iz Makedonije, ki naj bi vozilo upravljal in vozil prehitro, ne zaleže več. Večina sodnikov zahteva, da se dokazuje s pisnim priznanjem dejanskega voznika, morda z uradnim dovoljenjem za vožnjo tujega vozila. Če dokazovanje ne uspe, plača globo lastnik oz. uporabnik vozila. Temu se v večini primerov pripišejo kazenske točke.

Ne dvomim, da bo vlada kaj kmalu ugotovila, da majhno število policistov na cestah pomeni tudi majhen priliv denarja v proračun, ter bo naročila »akcije«, kot temu pravimo v žargonu. Ampak tudi te akcije bodo trajale le do začetka predvolilne tekme. Tedaj bodo policisti spet čudežno izginili s cest, da ne bodo vznemirjali voznikov, beri »volivcev« političnih strank, ki bodo tedaj na oblasti.

Vozite varno, vozite počasi! Tudi ko ste na dopustu!

Voznik Jani

Največji izziv je sprejeti odločitev Za vsak uspeh je kriv – izziv!

»Če vas nekdo izziva, vedno poskušajte izziv sprejeti.« Donald Trump

Naslednji teden me čaka nov projekt v službi. Še en izziv, pri katerem imam dvome, če ga bom zmozel. V mojo že tako stresno službo bo novi izziv prinesel še več nelagodja. Kaj naj naredim?

Iščem izhode, a na koncu me le prevzame pogum: spomnim se na dobro počutje ob uspešno premaganih izzivih v preteklosti.

Izziv je razlog, da se nekaj spremeni. Tesno je povezan s pojmom problem, zato lahko rečemo, da je premagovanje izzivov reševanje problemov. Če verjamemo v to, da lahko uspešno premagamo težke izzive, si s tem dvigujemo svojo samozavest. Pomeni, da verjamemo v svoje sposobnosti. Če se vedno znova trudimo premagovati ovire na svoji poti, nas to vedno drži pozorne in povečuje našo učinkovitost.

Vsak presežek se začne z izzivom

Kdo med nami se še ni počutil močnejšega po uspešno premaganem izzivu? Kaj se šele rodi iz tega, ko moči, znanja in izkušnje združimo! »Dobili smo izziv: narediti 14 cm debel fasadni element, ki bo imel enake lastnosti kot stena z izolacijo v skupni debelini 40 cm. Takšna rešitev še ni obstajala na trgu,« pove **dr. Mojca Japelj Fir**, vodja razvojnih projektov v CBS Inštitutu. Lotili so se preizkušanja različnih izolacijskih materialov in »... bili so bodisi predragi ali pa niso imeli ustreznih lastnosti.«

In potem so iskali, kaj poleg izolacijskih materialov še obstaja. Pogledali so v okna in dobili idejo, da bi izdelali s plinom polnjene panele. Tako se je rodila inovacija QbissAir, ki jo trži Trimo pod blagovno znamko Qbissby Trimo. Po mnenju Inženirske zbornice, ki je Qbiss nagradila za inovativnost v gradbeništvu, Trimo velja kar za 'Porche' na področju fasadnih sistemov. Ko na neko problemsko situacijo ali vprašanje torej pogledamo kot na izziv, najpogosteje pridobimo mnogo več, kot če bi ga vzeli zgolj kot 'nujno zlo'.

Šprintajte!

Podjetnik **Blaž Kos** v enem svojih blogov izzive v življenju opiše takole: življenje je maraton s serijo šprintov. »Pridejo obdobja, ko je potrebno šprintati. Dobimo otroka, ustanovimo podjetje, napredujemo v službi, spoznamo novega partnerja, pripravljamo se na maturo, dolgo potovanje ipd. To so obdobja, ko se je enostavno potrebno brutalno osredotočiti in začeti teči na vso moč. S tem lahko naredimo veliko pozitivnega za dolgoročni uspeh,« še razmišlja.

Izzivi torej pogosto pridejo kar sami od sebe. Velja pa si jih tudi zavestno postavljati, saj se tako še bolj utrdimo, tudi za soočenje z vsemi nepredvidenimi. Morda je to kak še ne dosežen športni ali ustvarjalni cilj? Ali pa zgolj poskus uresničitve nečesa, za kar ste že ves čas prepričani, da ne zmorete, čeprav si želite ...

Zapomnimo si: premagovanje izzivov je lahko veliko lažje, kot si mislimo. Ljudje smo pogosto presenečeni nad tem, koliko zmoremo. Kolikokrat smo se že vprašali, zakaj se česa nismo že zdavnaj lotili – potem ko smo to preprosto premagali? Uresničevanje skrite želje je lahko največji dosežek v življenju, pri tem pa bodimo potrpežljivi in imejmo v glavi misel: z majhnimi koraki do velikih sprememb.

Izziv – kaj je

WIKIPEDIA:

Izziv: pojav, ki vzbuja občutek zahtevnosti in možnost zmage.

PSIHOLOGIJA:

Izziv sproži **pozitivni stres**. Stres je vsako neskladje med zahtevami na eni in možnostmi spoprijemanja z njimi na drugi strani. Taka situacija zahteva, da se človek za nekaj odloči. Ko se to zgodi, se stres razreši. Pozitivni stres je, ko v situaciji vidimo izziv. Še vedno obstaja neskladje med zahtevami in zmožnostmi, a je prisotno tudi upanje.

DRUŽBA IN OKOLJE:

Po ocenah Arlington Inštituta, ugledne neprofitne organizacije za raziskovanje globalne prihodnosti, je pred svetovno družbo naslednjih pet največjih izzivov: globalni **ekonomski kolaps**, izčrpanje **zalog nafte**, izčrpavanje **zalog pitne vode**, **izumiranje živalskih vrst**, ki so ključne tudi za preživetje naše, ter nagle **klimatske spremembe**.

TEHNOLOGIJA:

V naslednjih 50 letih se bo tehnologija razvijala 30-krat hitreje kot minulih 50 let, med trenutnimi največjimi izzivi zanjo pa so **upočasnitev procesa staranja**, **reprogramiranje genov** za preprečevanje bolezni ter ustvarjanje **čiste energije**.

POEZIJA:

»**Nobena pot ni ravna**, nobena pot ni revna, a vsaka je zahtevna in tvoja ena sama - glavna.« (Tone Pavček: Drobtinice)

SMEŠNE STRANI ZGODOVINE IZZIVOV:

»**Ni nam vseč** njihov zvok, sploh pa je kitarska glasba vse manj zanimiva ...« (Izjava založbe Decca Recordings, potem ko je leta 1962 zavrnila **The Beatles**.)

»**Fred Astaire ne zna igrati**, ne zna peti in še plešo dobiva ... Malo zna plesati.« (Komentar lovca na talente filmske družbe MGM Studios, 1928.)

»**Nič ne bo** iz tebe, sinko, bolje, da se vrneš k šofiranju tovornjakov.« (Jim Denny, voditelj legendarne ameriške radijske country oddaje Grand Ole Opry, **Elvisu Presleyu** po njegovem prvem nastopu)

Kako učinkovito premagovati izzive?

Izziv vselej predstavlja določeno mero stresa. Da pa le-tega obdržimo v območju pozitivnega in obvladljivega, vam ponujamo sedem načinov, kako se soočiti z izzivi.

- »**Zmorem!**« si povejte. Moč, da nekaj naredimo, izhaja od znotraj.
- Krepim se, pomislite, ko je izziv zahteven. Preizkušnje prinašajo 'bolj trdo kožo' in z njimi ste močnejši.
- Postavite si prioritete. Mogoče, da preveč svojega časa namenite nalogam, ki niso bistvenega pomena. Poiščite nalogo, ki je najmanj bistvena in jo hitreje izvedite ali prepustite sodelavcu.
- Odgovornost prinaša napredek. Potrudite se lotevati težjih izzivov z več odgovornosti (sprejemanjem posledic) saj to prinese nove priložnosti na delovnem mestu.
- Išcite podporo. Prosite bolj izkušene - nadrejene ali sodelavce, naj vam povedo, kako vam gre pri določeni nalogi, izzivu. Pričakujte tudi kritike, saj brez teh ne boste mogli napredovati.
- Pohvalite se. Naredite seznam zadnji petih osebnih uspehov. Imejte ga blizu in ga pogosto pogledajte. To vam bo dalo zagon za osvajanje novih izzivov.
- Štejte uspehe. Lahko si pomagata tudi tako, da sodelavcu naštejete njegove dosežke, on pa vam vaše.

vir: Revija ŠIK

Kje lahko preberete več?

- Tone Ančnik: Taichichuan: izziv notranje igre. Dojo Ančnik & co., 2009.
- www.blazkos.com: Življenje je maraton s serijo šprintov.
- Suzanne Gerber: How to love your job. Natural Health, september 2003.
- www.adizes.com: Orders of change.
- Stefan Klein: Formula za srečo. Orbis, 2003.

Tehnike sproščanja

20. junija je svet delavcev ETI-ja d. d. organiziral brezplačno delavnico

OD STRESA ME BO ŠE POBRALO! KAKO NAJ GA KORENITO OBVLADAM?

Povabljeni so bili člani sveta delavcev, izvršilnega odbora sindikata in predstavniki kadrovske službe.

Skupaj nas je 10 poslušalo zelo zanimivo predstavitel dr. Klemna Podjeda, direktorja podjetja ELECTRAS NOVA d. o. o., ki se že 15 let zelo uspešno ukvarja prav s to temo.

Zelo nazorno nam je predstavil 10 najbolj uporabljenih protistresnih tehnik na 7 nivojih, ki lahko odpravljajo stres.

BIOLOŠKO-TELESNI NIVO

Pri tem nivoju moramo najprej sami pri sebi razčistiti, kakšno je naše poslanstvo, kakšna je naša odgovornost, in si postaviti kar najbolj realistične cilje.

Pri tem so nam lahko v pomoč dihalne tehnike, meditacija, regeneracija, protistresna prehrana s prehranskimi dopolnili, zelišči in čaji, vse vrste telesne dejavnosti, masaže, osteopatije in homeopatije.

NIVO FIZIČNEGA OKOLJA

Tu pomagajo ureditev delovnega mesta, razne zaščite (pred hrupom, svetlobo, prahom, vročino, mrazom), razgibanje, redni premori, dihalne tehnike, vizualizacija.

KOGNITIVNI (RAZUMSKI) NIVO

Pri tem gre za zelo zahtevne tehnike, od meditacij, dihalnih vaj do nevrolingvističnega programiranja, samohipnoze, uporabe pozitivnih afirmacij.

VEDENJSKI MODEL

Tudi tu so uporabni nevrolingvistično programiranje, dihalne tehnike, metoda obvladovanja časa (sistem GDT), psihoterapija, poznavanje tehnik vodenja, timskega dela in manipulacije, igranje vlog ter obvladovanje jeze.

MEDOSEBNI ODNOSI

Pri vzpostavljanju medosebnih odnosov so nam v pomoč tehnike ravnanja s t. i. tipom »napornih« ljudi, nevrolingvistično programiranje, vizualizacija, tehnike vodenja in timskega dela ter dihalne tehnike in tehnike manipulacije.

ORGANIZACIJSKI NIVO

Obstoječe alternative, mikromenedžment, decentralizacija, razvoj timov, nudenje osebne pomoči s strani podjetja, dobra organizacija dela, jasne in primerne vrednote, učinkovit menedžment in supervizija, dobro planiranje, fleksibilna delovna mesta.

DUHOVNI NIVO

Opredelitev vrednot, poslanstva, ciljev in odgovornosti, analiza obremenitve sebe v odnosu do drugih in kdaj pa kdaj odhod na daljši dopust nekam daleč stran.

Ker pogosto omenjam dihalne tehnike, naj opišem tisto, ki smo jo udeleženci predavanja preizkusili za sprostitve.

Sedemo, kar se da udobno, obe nogi sta na tleh v širini ramen (ne skupaj), zapremo oči, vdihnemo skozi nos in štejemo 1, 2, 3, zadržimo dih in štejemo 4, 5, 6, 7, 8 in izdihnemo skozi usta ter štejemo 9, 10, 11, 12.

Štejemo seveda v mislih, to delamo v tišini in po možnosti, ko smo sami in nas nihče ne moti. Idealno bi bilo, da bi to počeli vsaj 5, če že ne 10 minut dnevno. Umirjenost in sproščenost, ki ju občutimo po takšnem dihanju, sta dovolj velika nagrada, da bomo to pogosteje izvajali.

Sčasoma bo 20 ciklov že povsem dovolj za pomiritev.

Pa naj še zaključim mirno in sproščeno v Švejkovem duhu:

»Mirno kri in tople gate!«

»Pa kakšno hladno pijačo!« dodajam jaz.

Aleksandra Povhe

Za vsako težavo rož'ca raste 1. del

Zelišča so enostavno lepa. Z ličnimi listi in ljubkimi cvetovi so v okras gredicam ali lončkom. Njihov vonj drami čute in že pogled na aromatično raznolikost lahko vzbudi tek. Njihova raznolikost pa nam odpira tudi neznane možnosti – na vrtu, v kuhinji, gospodinjstvu, pa tudi pri zdravju, negi telesa in celo čiščenju. S ščepcem zelišč, začimb, pa tudi z drugo zelenjavo in sadjem lahko omilimo celo vrsto težav. Verjetno jih imamo čisto pred nosom – na vrtu, okenski polici ali pa za plotom. Samo nabrati jih moramo in uporabiti, kar nam ponuja narava.

Čajev in poparkov se še kar nekako lotimo, čeprav smo kljub vsemu zagonu premalo pozorni na to, katera zelišča in katero začimbo uporabimo za določeno težavo. Kljub temu bom kuhanje zdravilnih (ali enostavno samo dobrih) čajev prepustila vam.

Uporabo zelišč in začimb vam želim predstaviti na drugačen, marsikomu nepoznan način. Zaradi omejitve prostora vam bom tokrat lahko predstavila le majhen delček zanimivih idej in se pri tem posvetila vsem poznanim rastlinam, ki jih trenutno najdemo povsod, le sprehoditi se moramo.

Za dobro počutje

Preprečevati in zdraviti bolezni ni težko, če vemo, da za skoraj vsako tegobo raste zel. Kupovanje industrijskih izdelkov je pogosto odveč, saj lahko svoja zdravila pripravimo sami – iz naravnih sestavin in brez kemičnih dodatkov. S presenetljivo preprostimi sredstvi lahko sami vzpostavimo duševno ravnotežje, si omogočimo miren spanec, ustvarimo nov življenjski pogum in se preskrbimo z novo energijo. Treba se je samo lotiti priprave sredstev iz babičinih časov.

Melisin tinktura

Herpes na ustnici povzroča virus, ki se po prvi okužbi lahko pogosto ponavlja. Širjenje herpesa preprečuje melisa.

Potrebujemo: 10 g listov melise, 100 ml 70-odstotnega alkohola

Melisine liste in alkohol damo v posodo in jo tesno zapremo. Tinkturo pustimo stati čez noč in jo nato z vatirano paličico večkrat dnevno nanesimo na prizadeto mesto.

Pelinov med

Pelin vsebuje veliko grenčin, ki imajo za sluge za njegov zdravilni učinek. Znižujejo vročino, skrajšajo trajanje gripe in izboljšujejo počutje. Tudi med krepi obrambne moči telesa.

Potrebujemo: 1 g pelina v prahu, 1 žličko medu

Pelin zmešamo z medom. Pelinov med jemljemo 2-krat dnevno.

Pozor: ni primerno za nosečnice!

Rožmarinovo vino proti nizkemu krvnemu pritisku

Rožmarin ni okusen le kot začimba, temveč ima tudi zdravilno moč.

Potrebujemo: 20 g listov rožmarina, ¼ l belega vina

Liste prelijemo z vinom in pustimo stati 5 dni. Odcedimo in natočimo v steklenico. Opoldne in zvečer pri obroku popijemo šilce tega zdravilnega rožmarinovega vina.

Kostanjeva kopel za noge

Učinkovina iz divjega kostanja krepi žile in zavira vnetja.

Potrebujemo: 15 g kostanjevih listov ali plodov, 10 g timijanovih listov, 10 g koprinih listov

Zelišča zmešamo. Zavremo ½ l vode, z njo prelijemo 2 žlički zelišč in odcedimo. V kad zlijemo 12 žlic poparka na 4 l vode.

Obloga iz listov trpotca proti oteklini po piku žuželk

Listi širokolistnega ali ozkolistnega trpotca mirijo in intenzivno zmanjšujejo otekline po piku, a le, če ukrepamo takoj.

Potrebujemo: liste trpotca

Čim hitreje po piku zmeljemo sveže liste trpotca in kašo namažemo na mesto pika. Pritrdimo z obližem, in če je mogoče, ohladimo.

Spalna blazina za otroke

Otroci vdihujejo blagodejne in pomirjajoče vonjave zeliščne mešanice, kar deluje kot uspavalni napoj.

Potrebujemo: 50 g baldrijanove korenine, 50 g kamilice, 50 g žajblja, 50 g rožmarina, 20 g praprotove zeli, 20 g melise, 20 g cvetov arnike, 20 g plodov omele

Zelišča zmešamo in jih zašijemo v platneno blazinico. Položimo jo pod otrokov vzglavnik; vsaka 2 meseca naredimo novo.

Za lepoto in še boljše počutje

S pravimi sredstvi in nekaj časa lahko poskrbimo za urejen videz. Izdelamo lahko naravna lepotilna sredstva in snovi za nego telesa, v večini iz sestavin rastlinskega izvora, ki so lahko dosegljive in jih telo dobro prenaša. Naravna nega ne koristi le koži in lasem, temveč tudi duši.

Zeliščni pripravek za izpiranje las in lasišča

Če na vrtu ne odstranimo takoj vsakega t. i. plevela, se na mnogih krajih sama naseli navadna preslica. Naslednji pripravek zmanjšuje izločanje loja in blaži vnetja lasišča.

Potrebujemo: 1 žličko navadne preslice, 1 žličko rožmarina, 1 žličko materine dušice (ali timijana), 100 ml vode, 1 žlico sadnega kisa

Zelišča damo v skledo, zavremo vodo in prelijemo zelišča, nato dodamo sadni kis. Mešanico precedimo in po umivanju nanesimo na lasišče. Ne izpiramo.

Zeliščno olje za lase

Poprova meta daje lasem gostost, rman jih krepi in spodbuja njihovo rast. Namesto sojinega olja lahko uporabimo tudi sončnično, arašidovo, koruzno ali olivno olje.

Potrebujemo: 6 žlic listov poprove mete, 6 žlic rmana, 300 ml sojinega olja

Zelišča zamešamo v olje in mešanico 30 minut segrevamo v vodni kopeli. Pretočimo v posodo s širokim vratom in za en teden postavimo na toplo mesto. Vsak dan premešamo. Potem precedimo skozi gosto cedilo in prelijemo v steklenico, ki jo dobro zatesnimo. 5–8 žlic nekoliko segretega olja (odvisno od dolžine las) vtremo v vlažne lase in pod brisačo pustimo učinkovati pol ure. Nato lase 2-krat temeljito umijemo.

Teja Prosenec

Trbovlje, novomedijsko mesto

Naši kraji so že od nekdaj znani, ne samo po rudarstvu in industriji, ampak tudi po kulturnem udejstvovanju in produkciji. Mnogi pevskih zborov, ljubiteljskih gledališč, kulturnih društev in likovnih skupin je dolga leta predstavljalo Revirje navzven kot območje kulture. Z zatonom klasične industrije in zapiranjem rudnikov je začela na mestu stopicati tudi kulturna dejavnost. Zadnjih dvajset ali mogoče celo trideset let se na področju kulture v Zasavju ni dogajalo skoraj nič. Svetla izjema je mogoče edino Izlaška likovna kolonija, ki pa je namenjena ozkemu krogu ljubiteljev likovne umetnosti. Vse druge kulturne dejavnosti so se skrčile na ljubiteljsko ukvarjanje z glasbo, gledališčem ... Vsi vrhunski ustvarjalci in poustvarjalci, doma iz Zasavja, so ušli in očitno našli boljše pogoje za ustvarjanje drugje, doma ali v tujini. Iztok Kovač, skupina Laibach, Matej Grahek, Jože Kotar, Andrej Zupan, Uroš Zupan, Ladko Korošec, Jože Vidic ... Seznam naših imigrantov je zelo dolg.

Projekt Trbovlje, novomedijsko mesto (TNM), skuša ta beg možganov upočasniti, če že ne ustaviti. TNM se po eni strani navezuje na sodobne prakse v vizualni umetnosti ter jih po drugi skuša povezati z znanostjo in tehnologijo. Na začetku 21. stoletja se umetnost še vedno ukvarja s tradicionalnimi vprašanji, vendar to počne s pomočjo novih tehnologij in odkritij znanosti. Bioumetnost, performance, virtualna umetnost, novomedijska umetnost so samo nekatere od vej umetnosti, ki so danes v ospredju. Vsi ti izrazi so večini srednje generacije tuji in neznani, mladi pa se znotraj teh pojmov znajdejo kot ribe v vodi.

Projekt TNM se je začel leta 2009, s poglobljenim sodelovanjem med Delavskim domom Trbovlje, Akademijo za likovno umetnost in oblikovanje Ljubljana (katedra za video in nove medije; prof. Dragan, doc. Bučar) ter Fakulteto za računalništvo in informatiko Ljubljana (laboratorij za računalniški vid; prof. Batagelj, prof. Solina). Zaradi množičnega odziva mladih na poziv k sodelovanju je projekt zelo hitro prerasel ozke okvire novomedijske umetnosti. Že leta 2010 je bila podpisana pogodba o sodelovanju med DDT, Univerzo na Dunaju in Univerzo v Linzu (Ars Electronica), leta 2011 do se je razvilo sodelovanje še z Univerzo v Milanu (Brera) in Univerzo v Lodzu na Poljskem. V teh slabih štirih letih je v Trbovljah gostovalo več kot sto umetnic in umetnikov z vsega sveta, od Japonske, Brazilije, ZDA do Turčije, Romunije in Srbije. Obenem se je tudi več kot 30 mladih ustvarjalcev iz Trbovelj in Zasavja predstavilo na različnih prireditvah, festivalih in razstavah po vsem svetu: v ZDA, Nemčiji, Avstriji, Italiji, Turčiji, Grčiji ... Letos je steklo tudi sodelovanje s pomembnimi regijskimi nosilci kulturne dejavnosti v Sloveniji, kot so: Galerija Miklova hiša v Ribnici, galerija Layerjeva hiša v Kranju in ne nazadnje tudi Društvo slovenskih likovnih umetnikov.

Leta 2012 je program TNM in dejavnosti, ki se letos odvijajo v tem okviru, kot edini program iz tega dela Slovenije sprejet in je del projekta Maribor 2012 – Evropske prestolnice kulture, kar je za nas veliko priznanje in čast.

Projekt TNM je namenjen predvsem mladim, da jim predstavi, kaj se dogaja na področju kulture in umetnosti sedaj, da jih spodbudi k ustvarjalnemu delu in rezultate tega dela predstavi tudi navzven, v Sloveniji in po vsem svetu. Nosilec programa TNM je Zavod za kulturo Delavski dom Trbovlje (DDT). Ta v sodelovanju z Vizualno alternativo Trbovlje (V. A. T.), Gimnazijo Trbovlje, Multimedijskim centrom Trbovlje, Zasavskim muzejem, Knjižnico Toneta Seliškarja Trbovlje, skupino OSA, Alternativnim kulturnim društvom Trbovlje, Zasavsko Ljudsko Univerzo, Mladinskim centrom Trbovlje, podjetji Dewosoft in Growing new solutions (GNS) ter posamezniki (Boris Beja, Tadeja Bučar, Maša Jazbec, Manja Ključevšek ...) osmišlja in vsako leto pripravi več mednarodnih festivalov, razstav in drugih dogodkov. Organizira seminarje, delavnice in predavanja z različnih področji umetnosti 21. stoletja ter pomaga pri predstavitvi del zasavskih umetnikov doma in v tujini.

Znotraj programa TNM se pripravljajo tudi projekti, kot so: Art Center Kum, Fakulteta za računalništvo in nove medije, Virtualna galerija in muzej Trbovlje. Velik nabor dejavnosti, v katerih mladi zadovoljijo svoj interes, tudi ekonomski, privablja veliko predvsem mladih ustvarjalcev, znanstvenikov in podjetnikov. V teh kriznih časih se nam to zdi zelo pomembno. Torej nakazati poti razvoja naših dolin, pomagati mladim ustvarjalcem in jim omogočiti prve korake k samostojni produkciji.

Brez pomoči lokalnih skupnosti, predvsem Občine Trbovlje, vse te dejavnosti znotraj programa TNM ne bi bile mogoče. Prevladalo je spoznanje, da lahko samo s skupnimi močmi premagamo to malodušje in apatijo ter povlečemo naš voz naprej, v prihodnost.

ZAVOD ZA KULTURO
DELAVSKI DOM TRBOVLJE

Junija je odšel v pokoj g. Roman Grilc, vodja proizvodnje v Steatitu Kamnik

Roman Grilc je zadnjih 10 let preživel v naši sredini, kjer je sodeloval v zgodbi o uspehu podjetja, ki je že skoraj ugasnilo. Skupaj smo uspeli ustvariti sedanjo, napolnjeno z optimizmom in svetlo prihodnostjo, kakor je bil ves čas tudi g. Grilc, ki je pri tej preobrazbi odigral zelo pomembno in celo ključno vlogo. Želimo in upamo, da se bo Steatit še razvijal, njemu pa želimo, da bi užival upokojsko življenje kot dolge počitnice in da se bo vsak dan smejal pet minut več in razburjal pet minut manj kot sedaj in da si bo vsak dan zapomnil po nečem lepem, v krogu družine, ki mu največ pomeni.

Stane Marolt, vodja Steatita Kamnik

Roman Grilc prihaja iz Trbovelj, iz delavske družine. V Trbovljah je preživel tudi večji del svojega aktivnega življenja ter si tam ustvaril družino, pred dvema letoma pa se je preselil pod krvavške hribe, kjer sta si z ženo ustvarila nov dom. ETI-jevi ekipi se je pridružil leta 2003 in pomagal iz podjetja, ki je bilo praktično na kolenih, v slabih desetih letih ustvariti uspešno in tehnološko razvito proizvodno lokacijo.

1. Kakšna je bila vaša poklicna pot?

Po kovinarski in srednji tehniški strojni šoli sem se vpisal na ljubljansko strojno fakulteto in leta 1975 diplomiral. Ker so bile Trbovlje v bivši državi mesto z močno strojno industrijo, se mi je poklic strojnika kar sam po sebi ponujal. V STT sem dobil štipendijo in se takoj zaposlil ter poročil. Začel sem kot projektant mehanskih procesnih naprav v razvojnem oddelku, napredoval do vodje projekta in direktorja proizvodnje. V tistem času je bilo STT poleg Litostroja in Metalne največje podjetje za proizvodnjo strojev in naprav za rudarstvo, gradbeništvo in procesno tehniko v bivši Jugoslaviji. Zaposlovala je več kot 1700 dobrih in usposobljenih delavcev. Bila je kadrovska zakladnica za širše zasavsko in slovensko okolje. Tudi v ETI-ju je zaposlenih nekaj nekdanjih STT-jevcev, ki zdaj zasedajo pomembne strokovne in organizacijske funkcije. Po razpadu stare države je prišlo do razpada trgov in zato do zapiranja tovarn investicijske opreme. Prišlo je do prvih stečajev in odpuščanj. Tako je bilo žal tudi z STT. Poiškati sem moral novo službo in tako sem leta 2003, po odhodu g. Anzeljca, prevzel vodenje proizvodnje v Kamniku. Poleg rednega dela sem bil skoraj 10 let na Inženirski zbornici Slovenije član komisije in mentor za strokovne izpite, več let sem poučeval tudi na zasavski delavski univerzi.

2. Česa se najbolj spominjate iz Eti-ja, ko pogledate nazaj na prehojeno pot?

Začetki v Steatitu so bili najtežji. Po propadu skupne družbe s Saint Gobainom je bila v letu 2003 ustanovljena nova d. o. o. v 100% lasti Eti, d. d. Zveza z nemškim partnerjem ni prinesla tako rekoč nobenih koristi, prav nasprotno, novo družbo je že na začetku obremenila z izgubo, zaradi prevrednotenja opreme in objektov pa tudi z visoko amortizacijo. Novih izdelkov ni bilo, tehnološka produktivnost je bila nizka, stopnja avtomatizacije na najnižji stopnji. Slaba je bila organizacija dela, kakovost nizka, absentizem velik, roki izdelave dolgi ... Z direktorjem g. Jordanom sva imela veliko dela. Začeti je bilo treba delati na vseh segmentih in rezultati so bili kmalu vidni. V letu 2004 je bil za direktorja imenovan g. Marolt. Uprava Eti-ja je kmalu spoznala,

da je treba združiti program suhega stiska s preostalim programom keramike in septembra 2005 je prišlo do pripojitve Steatita k PIE TK. V tem letu je bila sprejeta tudi srednjeročna razvojna usmeritev, da je Steatit strateško pomemben za Eti. Tako se je v tem letu dejansko začela prava sanacija. Odstranili smo stare tunelske peči in jih zamenjali z novimi komornimi, začeli so se povečana vlaganja v nova orodja, obnova strojev, razvoj novih izdelkov, vlaganja v avtomatizacijo in povečevanje tehnološke produktivnosti. Danes je podoba popolnoma drugačna. Realizacija je večja za 100 %, več kot 70 % izdelkov je novih, sistem žganja v pečeh je v celoti avtomatiziran, pot od naročila do novega izdelka je skrajšana na minimum, dela se le za znanega kupca, kakovost izdelkov je konkurenčna. V letošnjem letu je bila uvedena tudi robotska linija, ki pomeni preskok v produktivnosti in izboljšanju delovnih pogojev.

3. Na katere dosežke ste najbolj ponosni?

Vsega, kar smo dosegli v teh letih, ne štejem za svoje dosežke. Ves čas sem bil mnenja, da je za uspeh zaslužna vsa ekipa, prav tako kot je za neuspeh odgovornost hierarhično porazdeljena. Od prvega dne sem se trudil, da bi sodelavcem zaupal, in verjel, da so sposobni narediti več in delati boljše. Ko danes gledam nazaj, ugotavljam, da so navkljub temu, da sem prišel v novo okolje, zaupali v mojo kompetentnost, čeprav sem se sprti učil in spoznaval zakonitosti keramike, ki se jih ne da prebrati v nobeni knjigi. Do delavcev v proizvodnji sem imel poseben odnos. Skušal sem biti pošten, zahteven, hkrati pa razumeti vsakdanje težave. Skušal sem biti pravičen, tako v pohvalah kot pri kritikah. Ko sem se od njih poslavljaj, sem imel občutek, da so mi verjeli in zaupali. To mi veliko pomeni.

4. Ali obstaja kakšen dogodek, prigoda, anekdota iz Eti-ja, ki se je boste z veseljem spominjali?

Danes veliko govorimo o vitki in urejeni proizvodnji, kar je prav in potrebno. Stanje se iz dneva v dan boljša in postaja sestavni del delovnih obveznosti od vodje do delavca, ki skrbi in je odgovoren za urejenost delovnega mesta. Na začetku ni bilo tako. Spominim se neprijetnega dogodka. Ko sem prišel prvi dan v službo in sem si ogledoval delovno okolje, sem se nenadoma zapletel in padel na zelo neurejeni lokaciji stare tunelske Fibove peči. Seveda se to sodelavcu, ki me je spremljal, ni zdelo nič posebnega.

5. Kako pa naprej, ali boste čas posvetili hobijem, družini, kakšni so vaši načrti?

Ni jih veliko, so kratkoročni glede na leta, v katerih sem. Seveda je moja največja želja, da bi ostal zdrav in v dobri psihofizični kondiciji. Za moj iz mladosti zapostavljen hobi, kolesarjenje, pa so ob slovesu poskrbeli sodelavci, za kar se jim še enkrat zahvaljujem. Kar pridno že nabiram kilometre. Več časa bom posvetil družini, štiriletni vnukinji Liji in enoletnemu vnuku Boru. Rad vrtnarim, tudi za sprehode in izlete bo ostalo več časa.

6. Kaj bi želeli sporočiti sodelavcem?

Nočem deliti nasvetov. V teh skoraj 10 letih smo v Steatitu zgradili dober, profesionalen in strokoven tim in ni me strah za naprej, da ne bi bili kos zahtevam, ki jih čakajo.

Sabina Pešec

Od januarja do julija 2012 so se upokojili

ALEKSIĆ Bojan
ETI GUM, izdelovalec gum. in
plast. izdelkov
40 let in 7 mesecev delovne dobe,
od tega 3 leta v ETI

KLOPČIČ Jana
ETI – obrat TK, keramik
35 let in 3 mesece delovne dobe v ETI

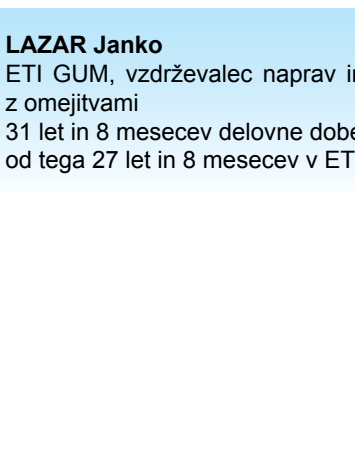
ŠINK Nevenka
ETI – obrat OR, čistilka
37 let in 9 mesecev delovne dobe,
od tega 26 let in 8 mesecev v ETI

GYURA Štefan
ETI – obrat TK, keramik
31 let in 8 mesecev delovne dobe,
od tega 24 let in 8 mesecev v ETI

NOVO Emir
ETI, prodaja EI, komercialist potnik
40 let in 3 mesece delovne dobe,
od tega 16 let v ETI
V prihodnji številki bo objavljen intervju z
g. Emirjem.

LAZAR Janko
ETI GUM, vzdrževalec naprav in orodij
z omejitvami
31 let in 8 mesecev delovne dobe,
od tega 27 let in 8 mesecev v ETI

*Toliko je stvari, ki nas motijo in
bi jih radi spremenili. Svobodni
smo! Vsak trenutek lahko
začnemo znova! Naj bo danes
boljši od včeraj! Ne dovolimo, da
bi nas videz zavedel. Vsaka še
tako težka situacija nosi v sebi
nekaj dobrega in možnost za
rast. In vsak človek je v svojem
bistvu dober. Sonce smo! Ko se
odločamo, prisluhljivo glas
v sebi, ki nam govori, in se
prepusimo občutku. Mogoče ne
bomo razumeli, vseeno pa je to
najboljša rešitev.*

/Vir: Mateja Debeljak/

Marinka Kovač

NAGRADNA KRIŽANKA

1	2	3	4	2	5	6	7	6	7	8	9	10	11	9
5	2	8	1	9	11	6	7	12	7	10	9	13	6	12
14	HETITSKI JEZIK	SPRE- MENITEV V LES	OTROŠKA ZADNJICA	REKA SKOZI MÜNCHEN	POLET, VNEMA, ELAN	DEL OBRAZA OB USTIH	NEPROFE- SIONAL- NOST, SUŠ- MARSTVO	TINA TURNER	INDONEZ. DRŽAVNIK SUKARNO	MESTO V UKRAJINI	PEVKA PUŠLAR	PRITOK DONAVE V ROMUNIJI	ČEŠKI TENORIST (LEO, 1873 DO 1946)	RAVNA STREHA NA HIŠI
VODO- RAVNOST					1									
MESTO V KONGU, LUBUM- BASHI													13	
MRTVIČNI KRČ		7						SESTAV- LJALEC NAPRAV						
PRO- DORNOST								Ž. IME ABSTRAKT- NO MISLEČ ČLOVEK			2	PREDLOG IMA MA- ČEHO ALI OČIMA		
EKONO- MISTKA PETRIN				GLAD						ENA IZMED TREH ENA- KO STARIH SESTER	JERMEJ ZA HLAČE PREMOGO- VI UGASKI			
ŠTEFAN NOVAK			VOJAŠKI VOZ, TREN	PEVKA WEISS	BIBLIJSKI PRAVIČNI TRPIN			10	PODLOŽN. DELO VODJA SA- MOSTANA					
OCVRTE KROMPIR. REZINE			4		BRZOVLAK KDOR RAD JOKA								CEPILEC	NADLEŽNA ŽUŽELKA
KEMIČNA PRVINA (ZNAK Y)					6	ZGODNJA DOBA V ČLOVEK. ŽIVLJENJU					12			
BRITAN. FILMSKI REŽISER (RONALD)						VIAČNO STRMO- GLAVLJ. LETALA					NEKDANJA FR. TEROR. ORGANIZ. ŠTAKUL			
TVOREC, PISATELJ						KOBRA NERED. ZMES- NJAVA								
ISTA ŠTEVILKA POMENI ISTO ČRKO	PREDAVA- TELJ NA UNIVERZI	ŽUŽELKA Z ENAK. KRILI AM. PREDS. (RONALD)						9						NIZEK, RAZ- MEROMA RAVEN SVET
NAČIN DRŽANJA TELESA	8				NEM. FIL. (GEORG) TNALO ZA SEKANJE				ZLATNIK SADNI ALI ZELENJAV. SOK, DŽUS				14	
OTTO ECKMANN			MLEČNI IZDELEK	KOTNI PLUG MESTO V JEMNU								NIKELJ LONDON. UMETN. GALERIJA		
ŠPANSKI ČELIST (PABLO)							EVROPSKA UNIJA AM. PEVKA (DORIS)		3	PRIPRAV- NIŠ. DOBA ZVEŠTA ŽIVAL				
ZEVSOV ALI ATENIN ŠČIT						TERENSKO VOZILO BRANE GRUBAR					OČKA, ATEK LOVRO TOMAN			
UKAZ, POVELJE			11					GLASBENI INTERVAL, VELIKA SEKUNDA						5
TONI NIEMINEN			NEKDANJI MADŽAR. POLITIK (IMRE)					BIBLIJSKA PERZIJSKA KRALJICA						

Vaši podatki: _____

V naše uredništvo je prispelo 168 izpolnjenih gesel, pravilno geslo se je glasilo: »MALI TRAVEN IMA DVA VREMENA NA DAN«

Računalniški žreb je določil, da nagrade prejmejo naslednji reševalci:

1. nagrada: Bokal Teja (OKG - Polizdelki): 7-dnevno bivanje v počitniškem objektu ETI v prostem terminu

2. nagrada: Mažgon Kristina (ETI GUM): majica in meter ETI

3. nagrada: Zibmaher Marjetka (JM Trbovlje): vaza ETI Svit

4. nagrada: Zupančič Gabrijela (PIE TK): dežnik in preizkuševalec toka ETI

5. nagrada: Gretič Branka, Cesta zmage 16, 1410 Zagorje ob Savi: semenska kocka in kapa ETI

Vsem nagrajencem čestitke, ostalim tolažba za več sreče pri žrebu prihodnjic.

Za koriščenje prve nagrade se dogovorite z Mirkom Drnovškom (int. št. 412), praktične nagrade pa vas čakajo v prostorih marketinga. Rešitve tokratne križanke pošljite na e-naslov: sabina.pesec@eti.si ali v fizični obliki v kadrovsko službo, najkasneje do **28. 9. 2012.**

ETI

NV 00 C
NH 00 C

6A

gL / gG

~500V

120 kA

IEC / EN 60269
DIN 43620
4181203

